

| RAPORTI I VLERËSIMIT TË NDIKIMIT        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| EMËRTIMI I PROPOZIMIT TË POLITIKËS      | Projektligj “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 9723, datë 03.05.2007 “Për regjistrimin e biznesit”, i ndryshuar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| MINISTRIA UDHËHEQËSE                    | Ministria e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit...                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| FAZA E POLITIKËS/VLERËSIMIT TË NDIKIMIT | Zhvillim                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| BURIMI I PROPOZIMIT TË POLITIKËS        | I brendshëm                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| DIREKTIVË/RREGULLORE E BE-së            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Direktiva (BE) 2017/1132</b> e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit e 14 qershorit 2017 lidhur me disa aspekte të së drejtës së shoqërive tregtare (kodifikim), FZ L 169, 30.6.2017, f. 46–127, ndryshuar kryesisht nga <ul style="list-style-type: none"> <li>(i) <b>Direktiva (BE) 2019/1151</b> e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit e 20 qershorit 2019, që ndryshon Direktiven (BE) 2017/1132 sa i përket përdorimit të mjeteve dhe proceseve dixhitale në të drejtën e shoqërive tregtare, PE/25/2019/REV/1, FZ L 186, 11.7.2019, f. 80–104</li> <li>(ii) <b>Direktiva (BE) 2019/2121</b> e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit e 27 nëntorit 2019, që ndryshon Direktiven (BE) 2017/1132 sa i përket shndërrimeve, bashkimeve dhe ndarjeve ndërkufitare, PE/84/2019/REV/1, OJ L 321, 12.12.2019, f. 1–44</li> </ul> </li> </ul> |
| PUBLIKIMET DHE STRATEGJITË E LIDHURA    | Plani Kombëtar për Integrimin Evropian (PKIE) 2025-2027<br><br>Dokumenti i Vlerësimit të Ndikimit të Politikave                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| DATA E KONSULTIMIT PUBLIK               | Data/Asnjë konsultim publik.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| DATA E VLERËSIMIT TË NDIKIMIT           | Data e vlerësimit të ndikimit                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| <b>A E KA SHQYRTUAR KRYEMINISTRIA VLERËSIMIN E NDIKIMIT?</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Po/Jo             |
| <b>NËSE PO, JEPNI DATËN E SHQYRTIMIT</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Data e shqyrtimit |
| <b>NUMRI I VLERËSIMIT TË NDIKIMIT</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                   |
| <b>TE DHËNA KONTAKTI (EMRI, E-MAIL, NUMRI I TELEFONIT TË PERSONIT TË KONTAKTIT)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                   |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                   |
| <b>PJESA 1: PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE (maksimumi 2 faqe)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                   |
| <p><b>PËRKUFIZIMI I PROBLEMIT</b></p> <p><i>Cili është problemi në shqyrtim dhe cilat janë shkaqet e tij? Jepni arsyet e nevojës së ndërhyrjes së qeverisë. (jo më shumë se 10 rreshta)</i></p> <p>Ky raport vlerëson ndikimet e transpozimit të Direktivës (BE) 2019/1151 (që ndryshon Direktivën (BE) 2017/1132) dhe Rregullores Zbatuese (BE) 2021/1042 në legjislacionin shqiptar, me fokus përmirësimin e përdorimit të mjeteve dixhitale në të drejtën e shoqërive tregtare. Transpozimi synon ndërlidhjen ndër-regjistore përmes sistemit BRIS (Business Registers Interconnection System), shkëmbimin elektronik të të dhënave ndërmjet regjistrave kombëtarë, përdorimin e mjeteve dixhitale për depozitimin dhe publikimin e informacionit të shoqërive, njohjen e mjeteve të identifikimit elektronik të vendeve të BE-së, si dhe zbatimin e standardeve teknike të përcaktuara nga Rregullorja 2021/1042. Aktualisht, regjistrimi online i biznesit në Shqipëri është i mundur sipas ligjit nr. 9723/2007 (i ndryshuar), por mungon ndërlidhja me sistemet e BE-së dhe standardet e unifikuara teknike. Prandaj, qëllimi është harmonizimi me praktikën më të mirë evropiane, duke rritur transparencën dhe lehtësitë për bizneset dhe përdoruesit ndërkufitarë.</p> |                   |
| <p><b>OBJEKTIVAT</b></p> <p><i>Cilat janë objektivat dhe rezultatet e synuara të propozimit? (jo më shumë se 7 rreshta)</i></p> <p>Ky vlerësim i ndikimit rregullator (RIA) për harmonizimin e legjislacionit shqiptar për regjistrimin e biznesit me Direktivën 2017/1132 për sigurimin e përputhshmërisë me standardet e Bashkimit Evropian. Ky proces ka si qëllim krijimin e një mjedisi ligjor të qëndrueshëm, të parashikueshëm dhe transparent për bizneset dhe investitorët. Po ashtu, ky vlerësim adreson nevojën për rritjen e kapaciteteve institucionale dhe krijimin e një infrastrukture digjitale që do të mundësojë operacione të përbashkëta ndërkufitare dhe përputhshmëri me kërkesat e BE-së. Legjislacioni aktual nuk parashikon ende lidhjen e Regjistratit Tregtar Shqiptar me platformën evropiane BRIS dhe shkëmbimin automatik të të dhënave me regjistrat e huaj. Kjo krijon vakum në transparencë dhe pengesa për investitorët e huaj që kërkojnë informacion apo regjistrim biznesi në distancë.</p>                                                                                                                                                                                                                                                |                   |
| <p><b>OPSIONET E POLITIKAVE</b></p> <p><i>Cilat janë opsionet kryesore të politikave? Duhet të bëni krahasimin e avantazheve/përfitimeve kryesore dhe të dizavantazheve/kostove të opsioneve të mundshme. (jo më shumë se 7 rreshta)</i></p> <p>Opsionet e mëposhtme janë vlerësuar në funksion të arritjes së objektivave të politikave:</p> <p><b>Opsioni 0 (status quo)</b>- nënkupton vijimin me kuadrin ligjor aktual. Ky nuk është një opsion i përshtatshëm për t'u zbatuar sepse mbajtja e kuadrit ligjor aktual pa reforma të rëndësishme do të çonte në mos përputhshmëri të vazhdueshme me direktivat kyçe të BE-së. Sipas këtij opsioni Shqipëria vazhdon me sistemin ekzistues pa u integruar në BRIS.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                   |

**Opsioni 1 (Ndryshime në ligjin nr. 9723, datë 03.05.2007 “Për regjistrimin e biznesit” ) i preferuar** -nënkupton ndryshimet në legjislacionin ekzistues. Ky opsion parashikon ndryshime ligjore e teknike për t’u lidhur me BRIS, për të njohur mjetet e identifikimit elektronik të BE-së dhe për të zbatuar standardet teknike të të Direktivës (BE) 2019/2121 dhe më tutje të Rregullores 2021/1042. Ky opsion nëpërmjet ndryshimit të ligjit 9723/2007 , pasi përputhja me *acquis* është e domosdoshme në kuadër të integritetit evropian dhe sjell përfitime të rëndësishme.

**Opsioni 3 (Jo rregullator):** Një opsion jo rregullator do të nënkuptonte lejimin e bizneseve dhe aktorëve të tjerë të funksiononin pa një kuadër të detajuar rregullator ose me ndërhyrje minimale nga shteti, duke lejuar vetë-rregullimin dhe pajtimin vullnetar me standardet e BE-së. Ky opsion praktikisht do të bënte që sistemi shqiptar në kuptimin e ndërlidhjes me BRIS dhe përdorimi i mjeteve digjitale të mbetej në dorën e aktorëve të tregut si QKB-ja

Megjithatë, ky opsion është i papranueshëm për Shqipërinë, pasi vendi është i detyruar të harmonizojë legjislacionin e tij me kërkesat e BE-së për integrimin në tregun e brendshëm të BE-së. Mungesa e një kuadri të detajuar rregullator do të shkaktohte pasiguri ligjore, do të dëmtonte besimin e investitorëve dhe do të dëmtonte përpjekjet për të siguruar një mjedis të drejtë dhe transparent biznesi. Po ashtu, nuk do të ishte në përputhje me angazhimet e Shqipërisë për t’u anëtarësuar në BE dhe do të krijonte një ambient të pasigurt për zhvillimin e biznesit, duke penguar mundësitë për rritjen e investimeve të huaja dhe përmirësimin e konkurrencës.

#### **ANALIZA E NDIKIMEVE**

*Cilat janë ndikimet e opsionit të preferuar? Kjo duhet të përshkruajë ndikimet në mënyrë sasiore (monetare) dhe cilësore (narrative) mbi buxhetin dhe grupet e tjera të prekura. (jo më shumë se 10 rreshta)*

Transpozimi pritet të ketë ndikim pozitiv neto. Administrata publike – veçanërisht QKB (Qendra Kombëtare e Biznesit) dhe AKSHI (Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit) – do të kenë kosto fillestare për përditësimin e sistemeve IT dhe lidhjen me platformën evropiane, por këto investime do të rrisin eficiencën afatgjatë. Bizneset vendase do të përfitojnë nga procedura më të shpejta dhe transparente, pa ndonjë barrë shtesë financiare. Përdoruesit ndërkufitarë (investitorë të huaj, ortakë apo kreditorë jashtë vendit) do të kenë akses më të lehtë në shërbimet tona – p.sh. regjistrim firme apo marrje informacioni – duke përdorur identitetin elektronik të tyre të lëshuar në BE. Kjo ul kostot e tyre dhe pritet të nxisë investimet e huaja dhe besimin. Në disa vende të BE-së, dixhitalizimi i regjistrimit është dëshmuar shumë i suksesshëm: p.sh. në Estoni, Lituani<sup>1</sup> dhe Poloni mbi 75-85% e bizneseve të reja regjistrohen online<sup>2</sup>, gjë që tregon përfitimet e këtyre reformave. Nga ana e transparencës, lidhja me BRIS bën që të dhënat bazë të shoqërive tona të jenë të aksesueshme falas nga çdo shtet anëtar, duke forcuar sigurinë e transaksioneve ndërkufitare. Nuk identifikohen ndikime negative të rëndësishme sociale apo mjedisore; përkundrazi, ulja e burokracisë dhe dokumenteve fizike ka efekt pozitiv mjedisor (më pak përdorim letrash) dhe përmirëson shërbimin ndaj qytetarëve..

#### **ARSYETIMI I OPSIONIT TË PREFERUAR**

*Shpjegoni arsyet për zgjedhjen e opsionit të preferuar. Ju lutemi jepni nëse është e mundur koston dhe përfitimin me vlerë të përcaktuar monetare. (jo më shumë se 7 rreshta).*

**Opsioni i preferuar është Opsioni 1- Ndryshime në legjislacionin ekzistues.**

Ky opsion është i përshtatshëm për t’u zbatuar për arsye se:

<sup>1</sup> <https://link.springer.com/article/10.1007/s40804-023-00282-6#:~:text=member%20of%20the%20Polish%20Parliament,Footnote%20120>

<sup>2</sup> <https://hrcak.srce.hr/file/324822#:~:text=document%20queries%20as%20ell%20as,EU%20member%20states%20introduced%20eith>

Përfitimi kryesor i këtij opsioni është harmonizimi i shpejtë i legjislacionit me *acquis-in* e BE-së, i cili do të përmirësojë mjedisin e biznesit të vendit, do të nxjerrë përparësi për rritjen ekonomike dhe do të mundësojë një integrim më të thellë në tregun e BE-së. Përputhshmëria e plotë duke ndryshuar ligjet përkatëse, do të krijojë një mjedis ligjor më të parashikueshëm dhe transparent, sepse do të ndërtohet mbi bazën e një legjislacioni që tashmë është i zbatueshëm prej vitesh. Institucionet dhe profesionistët do ta kenë më të thjeshtë punën me këto ligje sepse do të referohen vetëm ndryshimeve të nevojshme për efekt përafrimi dhe zbatimi. Ndërhyrja ligjore me transpozimin e plotë të Direktivës 2019/1151 dhe standardeve teknike të BE-së është opsioni i preferuar.

Kostot buxhetore të implementimit të Opsionit 1 janë disa, por të menaxhueshme në kuadrin e strategjisë më të gjerë të integritetit të Shqipërisë në BE. Investimet e nevojshme do të drejtohen kryesisht në ndërtimin e kapaciteteve institucionale, duke përfshirë programe trajnimi për profesionistët, krijimin e infrastrukturës digjitale për operacionet ndërkufitare etj..

**Nga analiza e kryer, bazuar në kriteret përkatëse, si dhe duke vlerësuar secilin opsion, rezulton se opsioni 1 ka prioritet krahasuar me opsionet e tjera.**

**Si rezultat, vlerësojmë se opsioni më i përshtatshëm do të jetë opsioni 1, i hartimit të ndryshimeve dhe/ose përshtatjeve ligjore të ligjeve ekzistuese.**

**Kostoja e përlogaritur në total e opsionit të preferuar mbi buxhetin e shtetit gjatë periudhës 3-vjeçare menjëherë pas miratimit të ligjit (kostoja në total në lek, çmimet aktuale, në terma nominalë) është e vështirë të llogaritet me besueshmëri. Do të jetë e nevojshme të ndryshohet legjislacioni gjë që përkthehet në kosto për ekspertët, kosto për trajnime si dhe kosto për ndërgjegjësimin e grupeve të prekura siç janë bizneset. Në fazën fillestare është e vështirë të maten kostot me besueshmëri por mund të vlerësohet se ato nuk arrijnë më shumë se 10 milionë lekë në tre vitet e para, vlerë që nuk është e rëndësishme krahasimisht me përfitimet e pritshme:**

| Viti <u>1</u> | Viti <u>2</u> | Viti <u>3</u> |
|---------------|---------------|---------------|
| 10,000,000    | 10,000,000    | 10,000,000    |

## KONSULTIMI

*Jepni një përmbledhje të çdo konsultimi të kryer (me kë dhe si jeni konsultuar? (jo më shumë se 5 rreshta)*

Projektligji është publikuar në Regjistrin Elektronik për Njoftimet dhe Konsultimet Publike, në datën \_\_\_\_\_ me afat publikimi datën \_\_\_\_\_, me nr. shikimesh \_\_\_\_\_,

Sqarojmë se publikimi i projektligjit është bërë me titullin “ \_\_\_\_\_”, por bazuar në komentet e ardhura gjatë procesit të konsultimit me ministritë e linjës, projektligji është ripunuar në terësi.

## ZBATIMI DHE MONITORIMI

*Si do të organizohen zbatimi dhe monitorimi?(jo më shumë se 5 rreshta)*

Bazuar në projektligj, organet që parashikohen për zbatimin e nismës së propozuar janë:

- Ministria përgjegjëse për ekonominë;
- Qendra Kombëtare e Biznesit;
- Ministria përgjegjëse për financiat;
- Ministria përgjegjëse për mbrojtjen e sipërmarrjes
- Noterët

Çdo institucion do të marrë përgjegjësi për implementimin e komponentëve të caktuar të reformës, duke përfshirë trajnime për profesionistët dhe përditësimin e proceseve ligjore dhe digjitale. Monitorimi do të realizohet përmes krijimit të një mekanizmi të rregullt vlerësimi që do të analizojë progresin e zbatimit, do të identifikojë pengesat dhe do të sigurojë korrigjime të menjëhershme. Ky proces do të mbështetet me ndihmën e ekspertëve ndërkombëtarë dhe asistencën teknike nga BE. Noterët kanë një rol kyç në bashkimet, shndërrimet dhe ndarjet ndërkufitare dhe duhet të mbështeten në infrastrukturën digjitale të regjistrave të shoqërive tregtare për të siguruar ndërveprueshmërinë e regjistrave të shteteve anëtare, duke kontribuar në një proces të thjeshtuar dhe transparent për shoqëritë që kryejnë operacione ndërkufitare. Projektligji i ndryshuar duhet të miratohet brenda vitit 2025 dhe të hyjë në fuqi në 2026, duke i lënë kohë administratës të zbatojë ndryshimet teknologjike. Konsultimi me palët kyçe (QKB, AKSHI, komuniteti i biznesit, noterët/avokatët) paraprakisht do të sigurojë zbatim sa më efikas. Ky opsion garanton harmonizimin me standartet evropiane, rrit transparencën dhe lehtëson biznesin, me kosto të përballueshme për shtetin dhe përfitime afatgjata për ekonominë.

## **PJESA 2: BAZA KRYESORE E ANALIZËS DHE E PROVAVE**

### **Historik**

#### *Jepni kontekstin e politikës.*

Duke nisur prej muajit maj 2008, themelimi, organizimi dhe regjistrimi i shoqërive tregtare në Shqipëri rregullohet me ligjin nr.9901, datë 14.04.2008, “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare” (ligji për shoqëritë tregtare) dhe Ligji Nr. 9723, datë 03.05.2007 “Për regjistrimin e biznesit”. Në vitin 2014, me qëllim harmonizimin e mëtejshëm me direktivat e reja të BE-së, Kuvendi i Shqipërisë miratoi disa shtesa dhe ndryshime të mëtejshme me karakter më thelbësor në ligjin për shoqëritë tregtare. Dispozitat e legjislacionit tregtar duhen kërkuar në ligjin për shoqëritë tregtare dhe në ligjin për regjistrimin e biznesit. Procesi i reformimit të ligjit për shoqëritë tregtare nisi prej vitit 2007, kur qeveria shprehu vullnetin për reformimin e një strukture të përcaktuar qartë posaçërisht për veprimtaritë civile dhe tregtare dhe për organizatat tregtare, në bazë të këtyre ligjeve:

- Ligji “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”, që parashikon format kryesore të organizimit të biznesit;
- Ligji për regjistrimin e biznesit, që parashikon regjistrimin dhe dhënien e informacioneve të organizatave të biznesit;
- Legjislacioni i posaçëm që rregullon çështje të veçanta të biznesit, si: ligji nr.9879, datë 21.2.2008, “Për titujt” sot ligji 62/2020 “Për tregjet e kapitalit”, etj.

Pas këtij riorganizimi, janë miratuar edhe disa ligje dhe dispozita të tjera që pjesërisht nuk janë të detyrueshme të tilla si Kodi i Drejtimit të Brendshëm të Shoqërive Tregtare dhe Ligji për bashkimin ndërkufitar të shoqërive tregtare (ligji nr.110/2012).

Ligji shqiptar për shoqëritë tregtare i vitit 2008 përputhet me sistemet e reja rajonale të së drejtës tregtare, aspekt ky i rëndësishëm që pasqyron kërkesën për integrim rajonal dhe marrëdhënie ekonomike rajonale, parashikuar në Titullin III të Marrëveshjes për Stabilizim dhe Asociim (MSA) nënshkruar më 12 qershor 2006 mes BE-së, Shteteve Anëtare të BE-së dhe Shqipërisë. Në këtë aspekt, me anë të ligjit për shoqëritë tregtare synohet mundësimi i anëtarësimit të Shqipërisë në Bashkimin Evropian.

Harmonizimi i legjislacionit të tregtarëve dhe shoqërive tregtare në Shqipëri me *acquis-in* e BE-së është një nga prioritetet kyçe të procesit të integritetit të vendit në Bashkimin Evropian. Ky proces ka si objektiv sigurimin e përputhshmërisë së ligjeve kombëtare me rregulloret dhe direktivat e BE-së, të cilat kanë si

qëllim krijimin e një mjedisi të qëndrueshëm, transparent dhe efikas për zhvillimin e biznesit. Ndërsa Shqipëria ka bërë hapa të rëndësishëm në këtë drejtim, ende ka sfida të konsiderueshme për t'u përballur, kryesisht në fushat e bashkimeve dhe ndarjeve ndërkufitare, të drejtat e aksionarëve, qeverisjen korporative, dhe përdorimin e mjeteve digjitale për lehtësimin e procedurave të biznesit.

Siç u shpjegua më sipër legjislacioni tregtar i hartuar në vitet 2007-2008 ka qenë një hap i rëndësishëm drejt harmonizimit me kërkesat e BE-së, por ende ka nevojë për ndryshime dhe plotësime për të arritur përputhshmërinë e plotë me direktivat e BE-së. Në veçanti, përputhshmëria e ligjit shqiptar me Direktivën (BE) 2017/1132 lidhur me disa aspekte të së drejtës së shoqërive tregtare (kodifikim) (Direktiva e Kodifikuar), Direktivën (BE) 2019/1151 që ndryshon Direktivën (BE) 2017/1132 sa i përket përdorimit të mjeteve dhe proceseve dixhitale në të drejtën e shoqërive tregtare (Direktiva për Mjetet Digjitale) dhe Direktivën (BE) 2019/2121 që ndryshon Direktivën (BE) 2017/1132 sa i përket shndërrimeve, bashkimeve dhe ndarjeve ndërkufitare (Direktiva për Veprimtaritë Ndërkufitare), janë disa nga fushat ku Shqipëria ka ende hendeqe.

Procesi i integritetit të Shqipërisë në tregun e brendshëm të BE-së kërkon që vendi të krijojë një kuadër ligjor që është i harmonizuar plotësisht me rregullat dhe standardet e Bashkimit Evropian. Për këtë arsye, shumë nga këto reforma janë të mbikëqyrura nga institucionet evropiane dhe nga autoritetet shqiptare.

Sipas Raportit të Progresit 2024 të Komisionit Evropian, të publikuar më 30 tetor 2024, Shqipëria vlerësohet për përparimin në harmonizimin e legjislacionit të shoqërive tregtare me *acquis-in* e BE-së nën Kapitullin 6. Komisioni rekomandon intensifikimin e përpjekjeve për përafrim të plotë me Direktivën (BE) 2017/1132, të ndryshuar, duke theksuar nevojën për të adresuar boshllëqet në operacionet ndërkufitare, përdorimin e mjeteve digjitale dhe forcimin e kapaciteteve institucionale për zbatim efektiv, si pjesë e negociatave për anëtarësimin<sup>3</sup>.

Për shembull, një ndër arritjet është Qendra Kombëtare e Biznesit është përgjegjëse për regjistrimin e shoqërive, duke mundësuar regjistrim të lirë online dhe akses në të dhëna nëpërmjet internetit. Në shkurt 2024, Qendra Kombëtare e Biznesit mori certifikimin ISO 9001:2015 për shërbimet në regjistrin e biznesit, regjistrin e licencave, autorizimeve dhe lejeve, si dhe regjistrin e pronarëve përfitues.

Analiza e boshllëqeve ligjore (LGA) për Kapitullin 6 nxjerr në pah disa mangësi të rëndësishme në përafrimin e legjislacionit shqiptar me Direktivën (BE) 2017/1132, të ndryshuar nga Direktivat (BE) 2019/1151 dhe 2019/2121. Për kërkesat për publikimin e informacionit dhe përdorimin e mjeteve dixhitale, të dyja të trajtuara nën Titullin I, Kapitulli III të Direktivës, legjislacioni shqiptar përballlet me sfida të ngjashme. Ligji nr. 9723/2007 dhe nr. 9901/2008 sigurojnë regjistrimin dhe publikimin e informacionit bazë si emri, forma dhe selia, por nuk arrijnë të harmonizohen plotësisht me kërkesat e Direktivës 2017/1132 për zbulim të detajuar dhe të unifikuar të dokumenteve për përdoruesit ndërkufitarë, dhe as me standardet e Direktivës 2019/1151 për formatin dhe qartësinë e informacionit. Në të njëjtin kapitull, Direktiva kërkon gjithashtu publikimin dhe shkëmbimin e të dhënave për administratorët e përjashtuar përmes sistemit BRIS por Ligji nr. 9901/2008 dhe nr. 9723/2007 nuk përmendin mekanizma për regjistrimin dhe publikimin e administratorëve të përjashtuar, duke lënë një boshllëk në këtë aspekt, çka e bën përafrimin akoma të paplotë.

Sistemi elektronik i Qendrës Kombëtare të Biznesit (QKB) është i avancuar për regjistrim online, por nuk plotëson ndërveprueshmërinë me sistemin BRIS dhe identifikuesin unik sipas Nenit 22(2) të Direktivës 2019/1151, ndërsa informacioni për përdoruesit ndërkufitarë ka nevojë për përmirësim, duke mbajtur nivelin e përafrimit konsiderueshëm të lartë, por jo tërësisht të përafëruar.

---

<sup>3</sup> Shih faqet 12 dhe 67 të Progress Raportit 2024.

Si rrjedhojë e ndërhyrjeve rregullatore dhe ligjore për përafrimin e Direktivës 2017/1132, institucionet duhet të kenë parasysh se harmonizimi me standardet e BE-së kërkon edhe disa konsiderata strategjike që duhet të ecin paralelisht me ndryshimin e Direktivës 2017/1132. Së pari, alokimi i përgjegjësive për transpozimin e këtyre kërkesave duhet të jetë i qartë dhe i koordinuar mes institucioneve kryesore si Ministria e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit (MEKI), Ministria e Financave dhe QKB. Së dyti, mundësimi i planifikimit të përafrimit rregullator është thelbësor, duke kërkuar që ndryshimet legislative për shoqëritë e listuara të sinkronizohen me ndërhyrjen rregullatore të kësaj RIA, për të krijuar një kuadër koherent që adreson jo vetëm kërkesat e Direktivës 2017/1132 por edhe të formave të reja të organizimit të shoqërive tregtare të kërkuara në kuadër të harmonizimit të Kapitullit 6<sup>4</sup>, që duhen regjistruar nga QKB dhe rrjedhimisht ndërlidhur sipas sistemeve të reja të BE-së ku QKB do të aderohet

Bazuar në nenin 70 të MSA-së, Shqipëria angazhohet të bëjë përafrim gradual të kuadrit të saj rregullator me *acquis* të BE-së, angazhim ky i ndërmarrë dhe në kuadër të negociatave të anëtarësimit në BE. Harmonizimi i legjislacionit të shoqërive tregtare me *acquis* respektiv të BE-së është objekt negociimi në Kapitullin 6 të negociatave “Legjislacioni i shoqërive tregtare”. Në takimin bilateral *screening*, më 3 shkurt 2023, Shqipëria shprehu angazhimin për përafrim të plotë të kuadrit të saj rregullator me *acquis*, ndër të tjera me Direktivën Direktivën (BE) 2017/1132, të ndryshuar nga Direktiva (BE) 2019/1151 Direktiva (BE) 2019/2121, brenda vitit 2025.

Në këtë linjë vjen dhe angazhimi i qeverisë për përafrim të plotë rregullator me *acquis* të BE-së i cili rishprehet në Pozicionin Negociues për Kapitullin 6 të negociatave, si pjesë e Grupkapitujve 2 – Tregu i Brendshëm, ku vendi zotohet të mbyllë negociatat teknike brenda vitit 2027.

Për zbatimin e këtyre angazhimeve ligjore e politike, në Planin Kombëtar për Integrimin Evropian (PKIE) 2025-2027, MEKI parashikon masa për përafrimin rregullator të Direktivës së Kodifikuar, të ndryshuar, brenda vitit 2025, kjo me mbështetje të asistencës teknike ofruar nga Qeveria Gjermane, përmes GIZ.

## **Problemi në shqyrtim**

1. *Përshkruani natyrën e problemit.*
2. *Identifikoni shkaqet e problemit.*
3. *Përshkruani shtrirjen e problemit.*
4. *Identifikoni grupet e prekura nga ky problem - qeveria / biznesi / shoqëria civile / qytetarët.*
5. *Vlerësoni nëse problemi mund të trajtohet ose jo përmes një ndryshimi të politikave.*

Shqipëria tashmë ka një kuadër ligjor që lejon regjistrimin elektronik të bizneseve. Ligji nr. 9723, datë 03.05.2007 “Për Regjistrimin e Biznesit” (i ndryshuar) krijoi Qendrën Kombëtare të Regjistrimit (sot QKB) dhe hodhi bazat për regjistrimin “one-stop-shop” të subjekteve. Si rezultat, bizneset mund të regjistrohen pranë QKB-së pa pasur nevojë të ndjekin procedura të gjata gjyqësore; gjithashtu është zhvilluar infrastruktura për aplikime online (p.sh. portali e-Albania). Pra, Shqipëria ka avancuar në ofrimin e shërbimeve digjiutale në këtë fushë. Aktualisht çdo person i autorizuar mund të dorëzojë aplikimin elektronikisht për regjistrim biznesi dhe të marrë ekstraktin e regjistrimit online. Kjo praktikë tashmë ka thjeshtuar hapjen e bizneseve brenda vendit.

---

<sup>4</sup> Rregulloret e Këshillit të BE-së për format e veçanta ligjore evropiane, konkretisht:

- o Rregullorja (KE) nr. 2157/2001 për Shoqërinë Evropiane (SE),
- o Rregullorja (KEE) nr. 2137/85 për Grupimet Ekonomike me Interes Evropian (EEIG),
- o Rregullorja (KE) nr. 1435/2003 për Shoqërinë Kooperativë Evropiane (SCE).

Megjithë ekzistencën e regjistrimit elektronik kombëtar, legjislacioni shqiptar nuk është i harmonizuar me zhvillimet më të reja të BE-së sa i takon ndërlidhjes ndër-regjistore dhe standardeve teknike evropiane. Aktualisht:

- **Nuk ka lidhje me sistemin BRIS** – Regjistri i QKB nuk është i integruar në Business Registers Interconnection System. Kjo do të thotë se një person apo autoritet në BE nuk mund të kërkojë automatikisht informacion mbi një shoqëri shqiptare përmes portalit të BE-së (European e-Justice Portal). Në BE, BRIS funksionon që prej qershorit 2017 dhe u mundëson publikut të kërkojë të dhëna të shoqërive nëpër shtete të ndryshme. Mos lidhja e Shqipërisë me këtë rrjet kufizon transparencën ndërkufitare dhe rrit kostot për ata që duan të verifikojnë një biznes shqiptar (p.sh. duhen kërkesa individuale pranë QKB, përkthime, legalizime, etj.). Gjithashtu, pa BRIS, shkëmbimi i informacionit mbi degët e shoqërive të huaja është i ngadalshëm dhe jo plotësisht i sigurt. Në rastet kur një shoqëri e huaj regjistron një degë në Shqipëri, aktualisht QKB mbështetet tek dokumentet e dorëzuara nga vetë subjekti ose përfaqësuesi i tij, në vend që të verifikojë në kohë reale statusin e shoqërisë mëmë nëpërmjet rrjetit evropian.
- **Mungesa e standardeve unike teknike:** Direktiva 2019/1151 (nenet e reja të saj) dhe Rregullorja 2021/1042 përcaktojnë specifikime teknike dhe procedura për ndërlidhjen e regjistrave. Kjo përfshin përdorimin e një identifikuesi unik evropian (EUID) për çdo shoqëri, formatin standard të të dhënave që shkëmbehen, protokollet elektronike të komunikimit midis regjistrave, si dhe respektimin e parimit “vetëm një herë” (once-only principle) – që shoqëritë të mos detyrohen të paraqesin disa herë të njëjtën informacion kur autoritetet mund ta marrin atë nga njëri-tjetri elektronikisht. Shqipëria ende nuk i ka këto standarde të integruara plotësisht në sistemin e saj. P.sh., aktualisht QKB përdor një numër unik kombëtar (NIPT/NUIS) për bizneset, por nuk gjeneron EUID sipas formatit evropian; po ashtu, formatet aktuale të dokumenteve të regjistrimit mund të jenë skanime PDF, ndërsa direktiva kërkon që dokumentet dhe të dhënat e regjistrimit të jenë në formate të lexueshme elektronikisht (machine-readable/searchable) kur publikohen apo shkëmbehen. Këto mospërputhje kërkojnë përmirësime ligjore dhe teknike.
- **Njohja e identifikimit elektronik të huaj:** Deri më tani, për t’u identifikuar në sistemin tonë online të regjistrimit, kërkohet përdorimi i kredencialeve kombëtare (p.sh. llogari e-Albania me kartë ID shqiptare ose NUIS). Nuk ekziston ende infrastruktura ligjore dhe teknike për njohjen e eID (identifikimit elektronik) të lëshuar nga shtetet anëtare të BE. Kjo do të thotë që një shtetas i huaj nga BE, i pajisur me një kartë identiteti elektronike ose me një certifikatë elektronike të kualifikuar në vendin e vet, nuk mund të identifikohet drejtpërdrejt në portalin shqiptar për të regjistruar një biznes apo për të dorëzuar dokumente. Kërkohet ose prezencë fizike apo angazhimi i një përfaqësuesi lokal, duke shtuar kosto dhe kohë. Në kuadër të Rregullores eIDAS (Identifikimi elektronik dhe shërbimet e besuara), vendet e BE-së njohin reciprokisht mjetet kombëtare të identifikimit elektronik; Shqipëria duhet të adaptohet në këtë praktikë për të lehtësuar transaksionet ndërkufitare.

Në kuadër të Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit dhe procesit të integrimit, Shqipëria ka detyrim të përafrojë legjislacionin me *acquis communautaire* të BE-së në fushën e së drejtës së shoqërive tregtare. Direktiva (BE) 2019/1151 duhej transpozuar nga shtetet anëtare brenda datës 1 gusht 2021 (me disa shtyrje deri në 2022 për vendet që hasën vështirësi teknike). Si vend kandidat, Shqipëria synon të mos mbetet prapa këtyre afateve, për të qenë e gatshme brenda 2025-2026 të ketë një sistem plotësisht të harmonizuar. Mosveprimi do të sillte rrezik mospërputhjeje me standardet e BE – duke vështirësuar kapitujt e negociatave dhe përgatitjet për anëtarësim. Gjithastu investitorët e huaj mund të dekurajohen nga procedurat më të vështira ose mungesa e informacionit të lehtë, krahasuar me vende fqinje që tashmë i kanë këto lehtësi;

Shkëmbimi manual i të dhënave me shtetet e tjera (p.sh. letra, e-mail jo të automatizuar) mund të shkaktojë vonesa dhe gabime në raste të bashkëpunimit ndërinstitucional (si kur verifikohet ekzistenca e një shoqërie mëmë në një vend të BE kur regjistrohet dega e saj këtu, apo kur një shoqëri shqiptare hap degë jashtë).

### Natyra e problemit

Përmbledhtas, problemi kryesor është hendeku midis sistemit kombëtar dhe atij evropian në drejtën e shoqërive: Shqipëria ka themelet e duhura për regjistrimin online, por i mungon ndërlidhja dhe standardizimi ndërkombëtar. Kjo kërkon një ndërhyrje rregullatore për plotësimin e boshllëkut dhe modernizimin e mëtejshëm të sistemit tonë.

Kjo mos përputhshmëri sjell pasiguri ligjore për bizneset dhe investitorët, duke penguar krijimin e një mjedisi të qëndrueshëm dhe konkurrues. Gjithashtu, ajo rrezikon mosarritjen e objektivave për anëtarësimin në BE deri në 2030 dhe mbylljen e negociatave teknike brenda 2027-ës, duke vështirësuar integrimin e plotë të Shqipërisë në tregun e brendshëm evropian.

Sistemi elektronik i Qendrës Kombëtare të Biznesit (QKB) është i avancuar për regjistrimin dhe filing-un online, duke ofruar një bazë solide për përafrim me Direktivën 2019/1151, por ka mangësi në ndërveprueshmërinë me sistemin BRIS dhe në përdorimin e një identifikuesi unik sipas Nenit 22(2), i cili duhet të sigurojë identifikimin e qartë të shoqërive në komunikimet ndërkufitare. Përveç kësaj, informacioni i ofruar për përdoruesit ndërkufitarë nuk është ende aq konciz sa kërkohet nga Direktiva, duke kërkuar përmirësime shtesë për të arritur standardet e nevojshme digjitale për operacionet e biznesit në nivel evropian. Këto boshllëqe tregojnë se pavarësisht një niveli të konsiderueshëm përafrimi në disa fusha, legjislacioni shqiptar kërkon ndërhyrje të mëtejshme.

### Shkaqet e problemit

Shkaqet e këtij problemi mund të kategorizohen sipas tipologjisë së mëposhtme, duke filluar me mos përputhjet rregullatore si shkaku primar.

Së pari, diferencat mes Direktivës (BE) 2017/1132, të ndryshuar nga Direktivat (BE) 2019/1151 dhe 2019/2121, dhe legjislacionit shqiptar përbëjnë një sfidë kryesore. Kjo mos përputhje rrjedh edhe nga evolucionet e Direktivës në kohë, të cilat kanë futur kërkesa të reja duke bërë që legjislacioni shqiptar, megjithëse ofron një bazë të mirë për disa aspekte si formimi dhe regjistrimi, nuk kanë përditësimet e nevojshme për të arritur përputhshmëri të plotë me standardet e përditësuara të BE-së.

Së dyti, mungesa e kapaciteteve institucionale për të zbatuar dhe monitoruar ndryshimet ligjore është një faktor shtesë. Institucionet si Qendra Kombëtare e Biznesit (QKB), pavarësisht funksionimit elektronik, përballen me kufizime në burime dhe ekspertizë për të garantuar ndërveprueshmërinë me sistemin BRIS dhe për të zbatuar kërkesat komplekse të Direktivës, si shkëmbimi i informacionit<sup>5</sup>.

Së treti, infrastruktura digjitale, ndonëse e avancuar për regjistrim online, mbetet e pamjaftueshme për të plotësuar standardet e plota të Direktivës 2019/1151, duke përfshirë identifikuesin unik dhe ofrimin e informacionit të qartë për përdoruesit ndërkufitarë, çka mund të sjellë vonesa në investime dhe aftësi për të përmbushur kërkesat e tregut për operacione ndërkufitare dhe dixhitalizim të plotë.

### Shtrirja e problemit

---

<sup>5</sup> Po ashtu, në lidhje me identifikuesin unik të kërkuar nga Direktiva, identifikuesi unik që përdoret aktualisht në Shqipëri mund të mos lejojë identifikimin e qartë të shoqërive shqiptare në komunikimet ndërmjet regjistrave përmes sistemit të ndërlidhjes së regjistrave të qëndrueshëm, tregtar dhe të shoqërive, siç është parashikuar në Nenin 22(2) ("sistemi i ndërlidhjes së regjistrave"). Ai mund të mos përmbajë, të paktën, elementë që mundësojnë identifikimin e regjistrat të Shtetit Anëtar, regjistrin e brendshëm të origjinës dhe numrin e shoqërisë në atë regjistër dhe, kur është e nevojshme, karakteristika për të shmangur gabimet e identifikimit. Megjithatë, kjo duhet të vlerësohet në lidhje me Rregulloren e Zbatimit të Komisionit (BE) 2021/1042. Për më tepër, siç kërkohet nga Direktiva, është e nevojshme të përmirësohet më tej ofrimi i informacionit të qartë dhe të lehtë për përdoruesit ndërkufitarë.

Problemi ka një shtrirje të gjerë, duke prekur të gjitha shoqëritë tregtare në Shqipëri, veçanërisht ato të angazhuara në operacione ndërkufitare, bashkime dhe ndarje. Sipas raportit të INSTAT për 2023, nga 226,778 njësitë ligjore aktive, 28,292 SHPK dhe 716 SHA mund të ndikohen drejtpërdrejt nga mungesa e harmonizimit, ndërsa 5.3% e ndërmarrjeve me kapital të huaj (rreth 6,900 entitete) përballen me pengesa në transaksione ndërkufitare, për shembull, vonesa në regjistrimin e bashkimeve për shkak të mungesës së ndërveprueshmërisë me BRIS-in. Kjo situatë sjell pasoja ekonomike të rëndësishme, duke përfshirë reduktimin e investimeve të huaja për shkak të pasigurisë ligjore dhe rritjen e barrës administrative për bizneset, sidomos NVM-të, të cilat përbëjnë 86.2% të ndërmarrjeve aktive dhe vuajnë nga kosto shtesë për përshtatje me standarde të paplot.

Për të siguruar harmonizimin e plotë me Direktiva 2017/1132 dhe për të adresuar çështjet e ngritura, ndërhyrjet rregullatore duhet të bëhen në një masë të plotë që siguron harmonizimin e plotë të legjislacionit shqiptar me kërkesat e BE-së. Kjo do të kërkojë përditësimin dhe ndryshimin e legjislacionit ekzistues, duke plotësuar boshllëqet dhe duke përshtatur rregullat dhe procedurat për të përmbushur standardet e reja të kërkuara nga Direktiva. Përshtatjet duhet të bëhen në disa nivele:

1. Ndërhyrjet duhet të përfshijnë harmonizimin e procedurave të regjistrimit dhe shpalljes së shoqërive duke siguruar përdorimin e plotë të mjeteve digjitale dhe mundësinë për të bërë regjistrime dhe komunikime online, në përputhje me kërkesat e Direktiva 2017/1132 për transparencën dhe aksesin e përdoruesve. Përshtatja duhet të jetë e plotë, përfshirë sistemin e ndërveprueshmërisë me regjistrat e tjerë të BE-së (BRIS).
2. Ndërhyrja rregullatore duhet të përfshijë krijimin e një sistemi që mundëson shpërndarjen e informacionit përmes sistemit të ndërlidhjes së regjistrave (BRIS), duke u siguruar që identifikuesi unik të garantojë identifikimin e qartë të shoqërive shqiptare në komunikimet ndërkufitare. Kjo ndërhyrje duhet të bazohet në specifikimet teknike të përcaktuara nga Rregullorja e Zbatimit të Komisionit (BE) 2021/1042, e datës 18 qershor 2021, e cila parashtrohet rregullat për zbatimin e Direktivës (BE) 2017/1132 lidhur me standardet teknike dhe procedurat për sistemin e ndërlidhjes së regjistrave, duke zëvendësuar Rregulloren e mëparshme (BE) 2020/2244. Për këtë çështje, një Vlerësim i Ndikimit Rregullator (RIA) paralel është përgatitur tashmë, duke ofruar një bazë për të adresuar kërkesat specifike të ndërlidhjes. Një vlerësim i thelluar është i nevojshëm për të përcaktuar nëse sistemi aktual i Qendrës Kombëtare të Biznesit (QKB) në Shqipëri mund të përmbushë këto standarde të reja, duke përfshirë kushtet teknike për ndërlidhjes me BRIS-in dhe aftësinë për të plotësuar kërkesat praktike, si shkëmbimi në kohë reale i të dhënave dhe përshtatja me formatet e unifikuara evropiane..

Në përgjithësi, ndërhyrjet duhet të bëhen në një masë të plotë që i mundëson Shqipërisë të përmbushë plotësisht kërkesat e BE-së, duke i sjellë ato në legjislacionin aktual, pa krijuar ndryshime të panevojshme të strukturës ligjore të vendit. Ky proces duhet të përfshijë konsultime të vazhdueshme me aktorët e përfshirë, duke siguruar që legjislacioni të jetë funksional dhe në përputhje me kërkesat e BE-së për transparencë, siguri dhe mundësi për zhvillim të qëndrueshëm ekonomik.

Grupet kryesore që preken nga ky problem janë:

Grupet kryesore të prekura nga mungesa e harmonizimit me Direktivën (BE) 2017/1132 mund të grupohen si më poshtë për të pasqyruar impaktin e gjerë të këtij problemi.

Së pari, qeveria dhe institucionet e saj, përfshirë Ministrinë përgjegjëse për Ekonominë (MEKI), Qendrën Kombëtare të Biznesit (QKB), Ministrinë përgjegjëse për Financat, Administrata tatimore, Ministrinë përgjegjëse për Mbrojtjen e Sipërmarrjes dhe AKSHI përballen me presionin për të menaxhuar dhe monitoruar ndryshimet ligjore për të arritur përputhshmërinë me standardet e BE-së. Këto institucione luajnë një rol vendimtar në hartimin e reformave, përditësimin e infrastrukturës rregullatore dhe mbështetjen e shoqërive për të zbatuar kërkesat e reja, duke kërkuar koordinim të shtuar dhe burime të dedikuara.

Së dyti, bizneset, me një vëmendje të veçantë ndaj ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme (NVM), preken drejtpërdrejt nga ky problem.

Së treti, shoqëria civile, përfshirë shoqatat e biznesit, është një grup tjetër i prekur që meriton vëmendje. Këto organizata luajnë një rol të rëndësishëm në përfaqësimin e interesave të bizneseve dhe mund të ndikohen nga mungesa e qartësisë ligjore, duke pasur vështirësi në këshillimin e anëtarëve për operacione të tilla si bashkimet apo ndarjet. Për më tepër, ato mund të shërbejnë si urë lidhëse mes qeverisë dhe sektorit privat për të nxitur dialogun dhe për të lehtësuar zbatimin e reformave.

Së katërti, qytetarët që dëshirojnë të hapin shoqëri tregtare preken gjithashtu nga ky problem. Ndryshimet ligjore të parashikuara mund të prekin individët që synojnë të krijojnë biznese, të cilët mund të hasin pengesa (për shkak të njohurive të kufizuara) në proceset e regjistrimit, qasjen në informacion dhe përdorimin e procedurave digjitale, gjë që mund të dekurajojë sipërmarrjen dhe të vonojë nismat e tyre ekonomike, veçanërisht në një kontekst ndërkufitar.

Sipas të dhënave të disponueshme në Raportin e Regjistrave të Biznesit përgatitur nga INSTAT për vitin 2023, është përgatitur dhe një analizë ndikimi bazuar në të dhënat aktuale të shoqërive në Shqipëri.

Në vitin 2023, në Shqipëri janë 226,778 njësitë ligjore aktive, që përfshijnë një gamë të gjerë entitetesh, si Shoqëritë me Përgjegjësi të Kufizuar Shoqëritë Aksionare dhe forma të tjera ligjore. Prej këtyre, gjithsej 28,292 janë SHPK dhe 716 janë SHA. Entitetet e tjera ligjore janë të klasifikuara në forma të ndryshme, siç janë entitetet publike, OJQ-të dhe struktura të tjera jo-korporative.

Nga 130,338 ndërmarrje aktive (përfshirë fermerët), shumica janë ndërmarrje të vogla: 86.2% e tyre janë "prodhues të shërbimeve", përfshirë industrinë e tregtisë (44,267), akomodimin dhe shërbimet e ushqimit (17,962), dhe shërbime të tjera (38,299). Numri i ndërmarrjeve të mëdha (me më shumë se 50 punonjës) është relativisht i vogël, duke përbërë vetëm 1.6% të totalit, por ato punësojnë 50% të forcës së punës dhe gjenerojnë 45.3% të xhiros totale. Kjo tregon se, megjithëse shumica e ndërmarrjeve janë të vogla në madhësi, ato të mëdha kontribuojnë disproporcionalisht në ekonomi.

Duke marrë parasysh këto statistika, ndryshimet që do të vendosen për harmonizimin e ligjit shqiptar me Direktivën 2017/1132 do të prekin të gjitha shoqëritë, veçanërisht ato që janë angazhuar në operacione ndërkufitare. Shoqëritë do të duhet të përditësojnë statutet dhe dokumentet e tyre organizative për të siguruar që ato përputhen me kërkesat e reja.

Një tjetër grup që preket janë dhe noterët lidhur me rolin e tyre në bashkimet ndërkufitare. Direktiva 2005/56/KE, e cila trajtonte bashkimet ndërkufitare, është shfuqizuar dhe zëvendësuar nga Direktiva 2017/1132 (Direktiva e Kodifikuar), veçanërisht nga dispozitat që lidhen me shndërrimet ndërkufitare, bashkimet dhe ndarjet. Megjithatë, ka një theks të shtuar në sigurinë që procedurat janë të efektshme dhe të harmonizuara me sistemet ndërkufitare të regjistrave, që do të përmirësojnë bashkëpunimin dhe transparencën ndërmjet shteteve anëtare. Kjo mund të kërkojë që noterët të përshtatin praktikën e tyre për t'iu përshtatur infrastrukturës digjitale të sistemeve të ndërlidhur për regjistrat e shoqërive në BE. Ndikimi rregullator për noterët është kryesisht i lidhur me këto përshtatje procedurale, duke siguruar përputhshmërinë me kuadrin e ri ligjor të BE-së dhe duke kontribuar në një proces më të thjeshtë dhe efikas për shoqëritë që angazhohen në operacione ndërkufitare brenda BE-së.

### Vlerësimi i mundësisë për të trajtuar problemin përmes një ndryshimi të politikave

Ky problem mund të trajtohet vetëm përmes ndryshimit të politikave, veçanërisht duke miratuar ligje dhe rregullore që do të adresojnë boshllëqet ligjore ekzistuese dhe do të krijojnë një mjedis ligjor të harmonizuar plotësisht me standardet e BE-së, detyrim ky sipas nenit 70 të MSA-së. Prandaj, trajtimi i këtij problemi kërkon domosdoshmërisht ndërhyrje rregullatore, si e vetmja mënyrë për të adresuar natyrën e tij dhe për të arritur harmonizimin me standardet e BE-së. Ndryshimi rregullator është i nevojshëm në dy drejtime kryesore. Së pari, politikisht, ai përfaqëson një angazhim të marrë në kuadër të negociatave të anëtarësimit

në BE, ku përafrimi me *acquis-in*, përfshirë Direktivën (BE) 2017/1132, është një prioritet për mbylljen e Kapitullit 6 dhe avancimin e procesit të integritimit. Së dyti, ligjërisht, ky ndryshim rrjedh nga detyrimet e përcaktuara në Nenin 70 të Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit (MSA), e cila angazhon Shqipërinë për të harmonizuar gradualisht legjislacionin vendas me atë të BE-së. Prandaj, miratimi i ligjeve dhe rregulloreve të reja për të mbyllur boshllëqet ligjore ekzistuese duke përfshirë rregulla që forcojnë transparencën, mbrojnë të drejtat e aksionarëve dhe nxisin qeverisjen korporative të qëndrueshme përbën bazën e vetme për zgjidhjen efektive të problemit dhe krijimin e një mjedisi ligjor plotësisht të përafruar me standardet evropiane.

Megjithatë, masa të tjera plotësuese jorregullore mund të mbështesin këtë proces, pa mundur të zëvendësojnë ndërhyrjen rregullore. Për shembull, organizimi i trajnimeve për profesionistët ligjorë dhe punonjësit e institucioneve si Qendra Kombëtare e Biznesit (QKB) apo MEKI-t mund të rrisë kapacitetet për të kuptuar dhe zbatuar kërkesat komplekse të Direktivës. Po ashtu, ofrimi i mbështetjes teknike dhe programeve trajnuese për bizneset dhe zyrtarët mund të lehtësojë përshtatjen me rregullat e reja dhe të përshpejtojë zbatimin praktik të reformave. Fushatat e ndërgjegjësimit publik dhe për bizneset, veçanërisht për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme (NVM), mund të rrisin njohuritë për përfitimet e një kuadri ligjor të harmonizuar. Konsultimet me palët e interesuara, si shoqatat e biznesit dhe përfaqësuesit e shoqërisë civile, mund të ndihmojnë në identifikimin e nevojave specifike dhe në përshtatjen e zbatimit të rregullave të reja për të minimizuar sfidat praktike, duke krijuar një proces më gjithëpërfshirës dhe të mbështetur. Gjithashtu, ofrimi i asistencës teknike përmes bashkëpunimit me partnerë ndërkombëtarë si GIZ ose institucione të BE së mund të mbështesë zhvillimin e infrastrukturës digjitale të QKB-së dhe përmirësimin e aftësive administrative për të plotësuar standardet teknike të ndërlidhjes me sistemin BRIS.

Këto masa, ndonëse të dobishme për të adresuar sfidat e mbetura dhe për të përmirësuar efikasitetin, mbeten dytësore dhe nuk mund të kompensojnë mungesën e një kuadri ligjor të plotë dhe të zbatueshëm, i cili mbetet thelbësor për zgjidhjen përfundimtare të problemit..

### **Arsyeja e ndërhyrjes**

6. *Shpjegoni pse qeveria e sheh të nevojshme të ndërhyjë.*
7. *Shpjegoni se çfarë shpreson të trajtojë qeveria nëpërmjet kësaj ndërhyrjeje.*
8. *Shpjegoni se si i mbështet kjo ndërhyrje objektivat e nivelit të lartë të qeverisë.*
9. *Rendisni punën ekzistuese që është realizuar tashmë.*

### **Arsyeja për Ndërhyrje**

Nisur nga problematikat e evidentuara më sipër, lind domosdoshmëria e ndërhyrjes së qeverisë për të ndryshuar dhe plotësuar kuadrin ligjor, duke trajtuar boshllëqet që kërkojnë një rregullim më të plotë për të arritur harmonizimin e plotë me *acquis-in* e BE-së. Qeveria e Shqipërisë e konsideron këtë ndërhyrje të nevojshme jo vetëm për të përmbushur detyrimet ligjore dhe politike, por edhe si parakusht për mbylljen e negociatave teknike me Bashkimin Evropian për Kapitullin 6 brenda vitit 2027, siç parashikohet në Pozicionin Negociues për këtë kapitull të miratuar në Janar 2025, dhe për anëtarësimin e vendit në BE brenda vitit 2030, datë kjo e përcaktuar si objektiv në Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim Evropian (SKZHIE) 2030.

Ky harmonizim rregullator është thelbësor për të siguruar përputhshmëri të plotë me kërkesat e Direktivës (BE) 2017/1132 dhe për të përmirësuar mjedisin e biznesit në Shqipëri. Përparimi në këtë drejtim do të rrisë besimin e investitorëve vendas dhe të huaj, do të forcojë transparencën në operacionet e shoqërive tregtare dhe do ta bëjë Shqipërinë një destinacion më tërheqës për investime të huaja të drejtpërdrejta, duke kontribuar në zhvillimin ekonomik dhe konkurrueshmërinë e tregut. Pavarësisht përpjekjeve të deritanishme për përafrim me standardet e BE-së, boshllëqet e mbetura, të identifikuar në kuadrin ligjor aktual, e bëjnë të domosdoshme ndërhyrjen e qeverisë për të adresuar këto sfida dhe për të vendosur një sistem ligjor të qëndrueshëm, të drejtë dhe plotësisht të integruar me tregun e brendshëm evropian, në përputhje me angazhimet e marra në procesin e integritimit. Ky harmonizim është thelbësor për rritjen e besimit të investitorëve, për të përmirësuar transparencën dhe për të mundësuar që Shqipëria të jetë një destinacion tërheqës për investime të huaja të drejtpërdrejta. Pavarësisht përpjekjeve të bëra deri tani, ende

ka boshllëqe të cilat e bëjnë të nevojshme ndërhyrjen e qeverisë për të adresuar këto sfida dhe për të siguruar një sistem të qëndrueshëm, konkurrues dhe të drejtë për bizneset dhe qytetarët.

### Çfarë shpreson të trajtojë qeveria nëpërmjet kësaj ndërhyrjeje

Qeveria synon të trajtojë disa çështje kyçe nëpërmjet përditësimit të ligjit 9723/2007. Këto përfshijnë boshllëqet ligjore lidhur me modernizimin e infrastrukturës digjitale që synon të mundësojë komunikim efikas dhe të sigurt mes shoqërive dhe aksionarëve, si dhe të lehtësojë operacionet ndërkufitare, duke e pozicionuar Shqipërinë si një pjesëmarrëse aktive në tregun e brendshëm të BE-së.

Më konkretisht, më fushën e dixhitalizimit, përparimet me sistemin e Qendrës Kombëtare të Biznesit dhe portalin e-Albania ofrojnë një bazë solide, por mungesa e shkëmbimit të plotë të të dhënave me regjistrat evropianë dhe e mjetete digjitale për formimin dhe funksionimin ndërkufitar pengon përputhshmërinë me standardet e BE-së.

### Si i mbështet kjo ndërhyrje objektivat e nivelit të lartë të qeverisë

Kjo ndërhyrje mbështet objektivat e nivelit të lartë të qeverisë për integrimin në Bashkimin Evropian dhe krijimin e një mjedisi të qëndrueshëm dhe konkurrues për zhvillimin ekonomik. Harmonizimi është një hap kyç për të siguruar që Shqipëria të përmbushë kriteret e kërkuara për anëtarësim në BE dhe për të rritur pozicionin e saj në tregjet ndërkombëtare. Harmonizimi realizohet duke u mbështetur në disa dokumente strategjike kyçe:

- **Marrëveshja e Stabilizim-Asociimit (MSA):** Sipas Nenit 70 të MSA-së, Shqipëria është e detyruar të përafrojë gradualisht legjislacionin e saj me atë të BE-së. Kjo ndërhyrje rregullatore plotëson këtë kërkesë duke harmonizuar legjislacionin e shoqërive tregtare me Direktivën (BE) 2017/1132, duke forcuar kështu bazën ligjore për anëtarësimin në BE.
- **Plani Kombëtar për Integrimin Evropian (PKIE) 2025-2027:** Harmonizimi me *acquis*-in e BE-së është një prioritet i përcaktuar në PKIE, veçanërisht për mbylljen e Kapitullit 6 të negociatave me BE brenda vitit 2027. Kjo ndërhyrje është një hap konkret drejt përmbushjes së këtij objekti, duke avancuar negociatat teknike dhe përgatitjen për tregun e brendshëm evropian.
- **Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim (SKZHI) 2030:** Kjo ndërhyrje mbështet vizionin afatgjatë të SKZHI 2030 për anëtarësimin e Shqipërisë në BE deri në vitin 2030. Duke përafëruar standardet rregullatore me ato të BE-së, ajo siguron që vendi të jetë i gatshëm për integrimin e plotë në tregun evropian, duke kontribuar në stabilitetin dhe prosperitetin ekonomik.
- **Strategjia Kombëtare e Zhvillimit të Sipërmarrjes Inovative 2025-2030:** Sipas këtij dokumenti, të hartuar në bashkëpunim me Bankën Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim dhe të miratuar nga Këshilli i Ministrave, ndërhyrja rregullatore përkon me qëllimin për të stimuluar rritjen e ekosistemit të startup-eve dhe për të zhvilluar sektorët me prioritet ekonomik si turizmi, energjia, bujqësia dhe ICT/BPO. Kjo strategji synon të rrisë produktivitetin dhe konkurrueshmërinë e këtyre sektorëve duke mbështetur sipërmarrjen inovative, dhe harmonizimi i ligjit të shoqërive tregtare me BE-në—përfshirë modernizimin digjital dhe operacionet ndërkufitare—fuqizon bizneset shqiptare për të çelur tregje të reja dhe për të konkurruar në nivel ndërkombëtar, duke përshpejtuar rrugëtimin drejt BE-së 2030.
- **Strategjia për Zhvillimin e Biznesit dhe Investimeve (BIDS):** Në linjë me objektivat e saj për të përmirësuar klimën e biznesit, kjo ndërhyrje nxit zhvillimin e sektorit privat përmes forcimit të qeverisjes korporative dhe mbrojtjes së të drejtave të aksionarëve, duke e bërë Shqipërinë më tërheqëse për investime të huaja të drejtpërdrejta dhe duke mbështetur rritjen ekonomike.

Duke harmonizuar legjislacionin me standardet e BE-së, kjo ndërhyrje jo vetëm që përmbush kërkesat për integrim evropian, por edhe krijon mundësi të reja për investime dhe inovacion, veçanërisht për startup-et

dhe sektorët strategjikë të identifikuar në Strategjinë e Sipërmarrjes Inovative. Ajo rrit konkurrueshmërinë e ekonomisë shqiptare duke lehtësuar qasjen në tregjet ndërkombëtare dhe duke forcuar stabilitetin ekonomik, në përputhje të plotë me prioritetet e qeverisë për zhvillim dhe integrim afatgjatë.

#### Punën ekzistuese që është realizuar tashmë

Reformat kryesore ligjore konsistojnë në:

**Ligji 52/2021:** Ky ligj ndryshoi Ligjin për Qendrën Kombëtare të Biznesit, duke thjeshtuar më tej procedurat e regjistrimit të bizneseve dhe përmirësuar infrastrukturën digjitale për regjistrimin e shoqërive. Ai synonte të thjeshtonte procesin dhe të reduktonte ngarkesat administrative.

**Ligji nr. 43/2023 për qeverisjen elektronike** ka një lidhje të ngushtë me kërkesat e Kapitullit 6 të BE-sepse ai ofron një bazë ligjore dhe digjitale të qëndrueshme për zhvillimin e administratës dhe shërbimeve të biznesit, duke mundësuar një sistem transparent, efikas dhe të sigurt për regjistrimin dhe menaxhimin e shoqërive. Ky ligj është një hap i rëndësishëm në rrugën drejt integritetit të Shqipërisë në Bashkimin Europian dhe përmbushjes së kërkesave të BE-së për zhvillimin e një mjedisi të përshtatshëm për biznesin dhe investitorët.

#### **Digitalizimi i regjistrimit të bizneseve**

Në përputhje me reformat legjislative, Shqipëria ka bërë përparime të rëndësishme në digitalizimin e shërbimeve publike, veçanërisht në regjistrimin e bizneseve:

**Portali e-Albania:** I nisur në vitin 2014, portali e-Albania shërben si një platformë e centralizuar për aksesimin e shërbimeve publike. Ai u mundëson bizneseve të regjistrohen, të dërgojnë dokumente dhe të aksesojnë shërbime të ndryshme online, duke reduktuar nevojën për vizita fizike dhe rritur efikasitetin.

**Qendra Kombëtare e Biznesit (QKB):** QKB ka luajtur një rol kyç në digjitalizimin e proceseve të regjistrimit të bizneseve. Që nga dhjetori i vitit 2014, ajo ofron shërbime regjistrimi online, duke reduktuar ndjeshëm kohën e procesimit dhe ngarkesat administrative. Në vitin 2022, u bënë mbi 787,800 aplikime për 178 shërbime biznesi përmes QKB. Në shkurt të vitit 2024, Qendra Kombëtare e Biznesit mori certifikimin ISO 9001:2015 për shërbimet në regjistrin e bizneseve, regjistrin e licencave, autorizimeve dhe lejeve, dhe regjistrin e pronarëve të vërtetë. Ky certifikim thekson angazhimin e QKB për cilësi dhe efikasitet në ofrimin e shërbimeve.

Në kuadër të përpjekjeve për harmonizimin me acquis-in e BE-së për Kapitullin 6, Ministria e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit (MEKI), në bashkëpunim me Grupin Negociator të Integritetit Evropian, ka ndërmarrë punë të rëndësishme për të avancuar procesin e harmonizimit të legjislacionit të shoqërive tregtare, duke u mbështetur në analizat e detajuara si Vlerësimi i Boshllëqeve Legjislative (LGA), Vlerësimi i Boshllëqeve Institucionale dhe Administrative (IAGA), dhe Vlerësimi i Ndikimit të Politikave (PIA) për Qeverisjen Korporative të Shoqërive të Listuara..

**LGA:** LGA-ja, identifikon boshllëqe mes legjislacionit shqiptar dhe Direktivës 2017/1132, duke treguar përafrim të mirë por mangësi në çështjet e përmendura përgjatë kësaj RIA, si dhe nevojën për harmonizim të plotë, duke propozuar ndërhyrje legjislative për përmbushjen e standardeve të BE-së.

**IAGA:** IAGA-ja thekson nevojën për forcimin e kapaciteteve institucionale dhe administrative për interpretimin, transpozimin, zbatimin dhe monitorimin e ligjit të BE-së për shoqëritë, duke përfshirë krijimin e kushteve për formimin online të shoqërive, përmirësimin e funksionalitetit të regjistrimit kombëtar, dhe trajnimet për institucionet, si dhe pavarësinë financiare të organeve të mbikëqyrjes së auditimit, duke ofruar një udhërrëfyes për zbatimin efektiv të acquis-it.

**Vlerësimi i Ndikimit të Politikave (PIA):** i hartuar nga MEKI dhe GNIE, ofron një analizë ndërsektoriale të çështjeve të Kapitullit 6, duke u fokusuar në harmonizimin e qeverisjes korporative për shoqëritë e listuara me acquis-in e BE-së, si Direktiva 2007/36/EC (SRD I), Direktiva 2017/828 (SRD II), dhe

Direktiva 2022/2381 për balancën gjinore në bordet e shoqërive të lisutara. PIA identifikon boshllëqe në legjislacionin shqiptar, si mungesa e rregullave për ndërmjetësit financiarë dhe politikat e angazhimit të aksionarëve, dhe propozon opsione si amendimi i Ligjit për Tregjet e Kapitalit dhe miratimi i një Kodi të Qeverisjes Korporative për shoqëritë e listuara deri në 2028, duke përfshirë institucionet si Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare (AMF). Ky dokument plotëson LGA-në dhe IAGA-në duke ofruar një analizë specifike për shoqëritë e listuara, duke evidentuar nevojën për koordinim mes MEKI dhe AMF-së për të adresuar mangësitë e identifikuar. PIA gjithashtu vlerëson ndikimet ekonomike dhe administrative, duke theksuar përfitimet për konkurrueshmërinë dhe investimet e huaja, dhe propozon një udhërrëfyes me afate për harmonizim deri në 2025-2028.

### **Objektivi i politikës**

1. *Vendosni objektiva që korrespondojnë me problemin dhe shkaqet e tij.*
2. *Sigurohuni që objektivat e vendosur të korrespondojnë me ato të dhëna në përmbledhjen ekzekutive, por më të detajuara.*
3. *Sigurohuni që objektivat janë specifike, të matshëm, të arritshëm, realë dhe në kohë.*

Objektivi i politikës është përafrimi i plotë me standardet evropiane, siç përcaktohet në Direktivën (BE) 2017/1132 dhe amendimet e saj, për të avancuar negociatat teknike të Kapitullit 6 dhe për të mundësuar anëtarësimin e Shqipërisë në BE. Ky harmonizim synon të përmirësojë transparencën dhe efikasitetin e veprimtarive, modernizimin e infrastrukturës digjitale për të mbështetur shkëmbimin e informacionit dhe transaksionet ndërkufitare, si dhe rritjen e besueshmërinë dhe konkurrueshmërinë e mjedisit të biznesit në Shqipëri.

Në nivel makro, objektivat e RIA-s përqendrohen në përafrimin e plotë të ligjit të për regjistrimin e biznesit me Direktivën (BE) 2017/1132 dhe amendimet e saj, për të nxitur progresin në negociatat e Kapitullit 6 dhe për të përmbushur kushtet për anëtarësimin e Shqipërisë në BE, duke ndërtuar një kuadër ligjor të qëndrueshëm dhe transparent që lehtëson veprimtaritë vendase dhe ndërkufitare të bizneseve. Kjo përfshin përmirësimin e infrastrukturës digjitale për ndërveprueshmërinë e regjistrave të biznesit dhe shkëmbimin e informacionit synon të lehtësojë transaksionet ndërkufitare dhe të integrojë Shqipërinë në tregun e brendshëm të BE-së, duke reduktuar pengesat ligjore dhe duke ndërtuar besim tek investitorët ndërkombëtarë përmes standardeve të larta të raportimit financiar dhe praktikave të qeverisjes korporative.

Ligji shqiptar duhet të harmonizohet me standardet e BE-së për të siguruar lëvizjen e lirë të kapitalit, mallrave, shërbimeve dhe personave, si dhe për të krijuar një kuadër ligjor transparent për shoqëritë që operojnë në BE. Kjo do të lehtësojë operacionet ndërkufitare dhe krijimin e shoqërive nën rregulla të qarta dhe të hapura. Përshtatja me ligjin të BE-së do të ndihmojë Shqipërinë të krijojë një mjedis ligjor të njëjtë me shtetet anëtare të BE-së, duke siguruar që shoqëritë të mund të operojnë më lirshëm dhe efikasht përtej kufijve. Shqipëria duhet të sigurojë që shoqëritë të mund të operojnë lehtësisht brenda tregut të BE-së dhe të angazhohen në bashkime dhe shndërtime ndërkufitare me më pak pengesa ligjore. Objekti qendror ka krijimi i rregullave të qarta dhe transparente për shpalljen e informacionit, duke siguruar që investitorët dhe palët e tjera të kenë akses në informacion të besueshëm. Në këtë drejtim duhet të adresohet nevoja për më shumë digjitalizim të regjistrat të shoqërive dhe ndërveprueshmërinë e regjistrave të biznesit për shkëmbimin efikas të informacionit ndërmjet regjistrave dhe lehtësimin e transaksioneve ndërkufitare brenda BE-së.

Duke pasur parasysh problemet e mësipërme, përcaktohen objektivat si më poshtë:

Objektivi i përgjithshëm është përmirësimi i klimës së biznesit dhe rritja e transparencës në Shqipëri përmes dixhitalizimit të plotë të procedurave të së drejtës tregtare, në harmoni me standardet evropiane. Kjo kontribuon në rritjen e investimeve, uljen e barrës administrative dhe përgatit vendin për anëtarësim në BE.

**Objektivat specifikë janë identifikuar si më poshtë:**

- a) **Ndërlidhja me sistemin BRIS:** Të sigurohet integrimi i Regjistrit Tregtar Shqiptar (QKB) në platformën e ndërlidhur evropiane të regjistrave të biznesit. Kjo nënkupton shkëmbim automatik të të dhënave në kohë reale për ngjarje kyçe (regjistrim i një shoqërie të re, hapja e një dege jashtë, ndryshime statusi, mbyllje degësh, etj.) midis Shqipërisë dhe regjistrave të tjerë kombëtarë në BE.
- b) **Lehtësimi i aksesit elektronik ndërkufitar:** Të mundësohet që shtetasit apo subjektet e huaja nga vendet e BE-së të përdorin mjetet e tyre të identifikimit elektronik për t'u identifikuar dhe autentifikuar në sistemin tonë (p.sh. për regjistrimin e një shoqërie ose depozitimin e dokumenteve statutore online). Kjo rrit bashkëpunimin dhe besimin reciprok me sistemet e tjera dhe eliminon nevojën e procedurave shtesë (p.sh. pajisja me kredenciale shqiptare).
- c) **Shkëmbimi dhe publikimi elektronik i informacionit:** Të garantohet që e gjithë komunikimi dhe dorëzimi i dokumenteve midis subjekteve dhe regjistrit, si dhe midis regjistrave të ndryshëm, të kryhet në formë dixhitale. Këtu përfshihet: regjistrimi fillestar online, dorëzimi i çdo ndryshimi apo raportimi në formë elektronike, publikimi i të dhënave të shoqërisë në Buletinin zyrtar elektronik, etj. Objektivi është “zero letra” – eliminimi i nevojës për dokumente fizike dhe paraqitje fizike, përveç rasteve kur verifikimi i identitetit e kërkon me domosdo.
- d) **Zbatimi i standardeve teknike të BE:** Të zbatohen specifikimet e detajuara teknike të përmendura në Rregulloren 2021/1042. Kjo përfshin:
- **Përdorimin e EUID** për çdo shoqëri shqiptare (identifikues unik evropian që përbëhet nga kodi i shtetit, kodi i regjistrit dhe numri unik kombëtar i subjektit). Kjo do të mundësojë identifikimin e qartë të subjekteve tona në skenën evropiane dhe ndërveprimin pa paqartësi.
  - **Formate standarde të mesazheve elektronike** për njoftimet ndërmjet regjistrit të shoqërisë së mëmë dhe regjistrit të degës (p.sh. kur një shoqëri shqiptare hap degë jashtë, regjistri ynë dërgon mesazh standard në regjistrin e vendit tjetër dhe anasjelltas për mbylljen e degës, ndryshime emri, kapitali, etj.).
  - **Të dhëna të strukturuar dhe të kërkueshme:** Sigurimi që të dhënat e ruajtura (p.sh. objektet e veprimtarisë, emrat e administratorëve, përfaqësuesve, etj.) të jenë në databazë të kërkueshme, dhe dokumentet e ngarkuara (aktet statutore, certifikatat) të jenë në formë të lexueshme (jo imazhe të skanuara pa tekst). Kjo rrit efikasitetin e kërimit dhe analizës së informacionit nga palët e interesuara dhe autoritetet.
  - **Parimet e aksesit dhe tarifimit:** Të respektohet parimi se të dhënat themelore të regjistrit (emri i shoqërisë, adresa, numri i regjistrimit, statusi ligjor, objekti kryesor, etj.) duhet të jenë falas për publikun në kërkimet online, veçanërisht përmes portalit evropian<sup>6</sup>. Çdo tarifim të aplikohet vetëm për dokumente apo shërbime shtesë, në linjë me praktikën e vendeve të BE-së.

Duke rritur shkëmbimin e informacionit dhe aksesin publik, të mundësohet kontroll më i mirë mbi veprimtarinë e shoqërive (p.sh. zbulimi i regjistrimeve të shumëfishta të së njëjtës firme në vende të ndryshme, ose monitorimi i më i lehtë i historikut të një administratori). Kjo shton sigurinë për kreditorët, partnerët tregtarë dhe publikon, dhe ul mundësinë e mashtrimeve (si krijimi i shoqërive fiktive). Ky objektivi lidhet edhe me pjesën e skualifikimit të drejtorëve (edhe pse nuk transpozohet tani, vendosja e bazave teknike e bën të mundur realizimin e tij në të ardhmen).

Sigurimi që objektivat janë specifike, të matshëm, të arritshëm, realë dhe në kohë

<sup>6</sup> DIGITALIZATION OF BUSINESS REGISTER– ONE YEAR AFTER ,Željka Bregeš \* Tina Jakupak, faqe 122

Në terma të SMART (specifik, i matshëm, i arritshëm, relevant, i kufizuar në kohë), objektivat e mësipërm janë:

- Specifikë dhe të matshëm (p.sh.: deri në vitin 2026 të arrihet lidhja me BRIS dhe sistemi të pranojë eID të huaja; numri i regjistrimeve biznes përmes eID të huaj të arrijë një vlerë të caktuar brenda vitit të parë; 100% e dokumenteve të regjistrimit të jenë në format të kërkueshëm).
- Të arritshëm (kërkojnë angazhime por teknologjia dhe eksperiencia e BE-së ekziston; disa vende si Estonia, Letonia, Lituania kanë treguar se kjo mund të bëhet me sukses).
- Relevante (adresojnë drejtpërdrejt problemet e identifikuara të mospërputhjes dhe pengesave ndërkufitare).
- Të kufizuar në kohë (afati kryesor i propozuar është miratimi ligjor në 2025 dhe hyrja në fuqi në 2026; objektiva dytësore p.sh. zhvillimi dhe testimi i sistemit deri në fund

### **Përshkrimi i opsioneve të shqyrtuara**

1. *Përshkruani opsionin e status quo-së.*
2. *Identifikoni dhe përshkruani të gjitha opsionet e politikave që keni marrë parasysh.*
3. *Shpjegoni se si janë identifikuar opsionet e politikës.*

**Opsioni 0 (status quo)**- nënkupton vijimin me kuadrin ligjor aktual. Nëse vlerësohet të zgjidhet ky opsion, do të vijohet me sistemet aktuale pa kërkuar veprime legjislativë shtesë. Po ky opsion nuk është i mundur dhe as i përshtatshëm për t'u zbatuar për disa arsye. Së pari, anëtarësimi në BE kërkon përafrim të plotë me *acquis-in*, siç përcaktohet nga kriterit të Kopenhagenit vendosur nga Këshilli i Europës në vitin 1993, për "aftësinë për të marrë përsipër detyrimet e anëtarësimit" që burojnë nga të qenit vend anëtar. Shqipëria është e detyruar të përafrojë plotësisht legjislacionin e saj me *acquis-in* e BE-së dhe të zhvillojë kapacitete institucionale për ta zbatuar atë, siç përcaktohet gjithashtu nga Neni 70 i Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit (MSA) dhe procesi i negociatave të anëtarësimit. Së dyti, vetë Manuali për Vlerësimin e Ndikimit Rregullator (RIA) i Këshillit të Ministrave të vitit 2016 nuk e lejon zgjedhjen e status quo-së si opsion kur harmonizimi është i detyrueshëm. Mbajtja e kuadrit aktual do të çonte në mos përputhshmëri të vazhdueshme me direktivat kryesore të BE-së, si Direktiva e Kodifikuar 2017/1132 Kjo do të pengonte harmonizimin ligjor dhe infrastrukturor, duke e bërë të pamundur përmbushjen e detyrimeve për transpozim dhe, rrjedhimisht, duke rezultuar në mosanëtarësimin në BE dhe moszbatimin e politikave kombëtare për integrim, si Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim Evropian (SKZHIE) dhe Planin Kombëtar për Integrimin Evropian (PKIE).. Pa veprim, kapaciteti institucional i Shqipërisë do të mbetet i pamjaftueshëm për të menaxhuar kompleksitetin e Direktivës së Kodifikuar për shoqëritë tregtare..

### **Opsioni 1 (Ndryshime në ligjin nr. 9723, datë 03.05.2007 “Për regjistrimin e biznesit”;**

**) i preferuar** -nënkupton kryerjen e ndryshimeve në legjislacionin ekzistues. Ky opsion fokusohet në një qasje konservatore për harmonizimin e legjislacionit me direktivat e BE-së duke qenë se edhe sipas progres raportit të Komisionit Evropian, Shqipëria ka një përgatitje mesatare dhe përafrim mesatar, çka nënkupton se duhen bërë përpjekje për të bërë hapin tjetër mbi një bazë ekzistuese dhe të pranuar. Ai përfshin adresimin e boshllëqeve të identifikuara në Përkufizimit të Problemit dhe Objektivat e Politikës, duke ndërtuar njëkohësisht kapacitetin institucional të nevojshëm për të zbatuar këto reforma. Në nivel ligjor, do të duhet të amendohet ligji nr. 9723/2007 (dhe aktet nënligjore përkatëse) për të inkorporuar kërkesat e reja: p.sh. dispozita mbi njohjen e e-identifikimit të huaj, mbi shkëmbimin e të dhënave me regjistrat e tjera (përfshirë detyrimin e QKB për t'iu përgjigjur kërkesave nga BRIS dhe për të dërguar njoftime), mbi formatin e dokumenteve (kërkesa që dokumentet statutorë të jenë në formë të strukturuar ose të kërkueshme), etj. Duhet caktuar me ligj edhe autoriteti përgjegjës për menaxhimin e pikës së lidhjes me platformën evropiane (p.sh. QKB në bashkëpunim me AKSHI). Në nivel teknik, opsioni parashikon zhvillimin ose përshtatjen e sistemit elektronik ekzistues: implementimin e modulit BRIS Gateëay, që do të mundësojë komunikimin e regjistrimit tonë me platformën qendrore evropiane; integrimin e infrastrukturës së eIDAS për të pranuar kredencialet e huaja; krijimin e mekanizmave të rinj për sigurinë kibernetike (duke qenë se hapja e sistemit

ndaj aksesit ndërkufitar kërkon garanci shtesë sigurie). Opsioni 1, realisht, është i vetmi option që i përgjigjet plotësisht objektivave dhe obligimeve. Ky option gjithashtu mund të zbatohet me ritme: p.sh. fillimisht transpozimi ligjor në 2025 dhe më pas faza e zbatimit teknik gjatë 2025–2026, me testime pilot, për t’u siguruar që çdo gjë funksionon kur ligji të hyjë në fuqi.

Përshatje do të ketë nevojë dhe për ligjin Nr. 131/2015, datë 26.11.2015 “Për Qendrën Kombëtare të Biznesit,” i ndryshuar: Përputhshmëria me Direktivën kërkon përmirësimin e sistemeve elektronike për regjistrim dhe autentikim, veçanërisht për qytetarët e huaj, dhe mbështetjen e procedurave digjitale sipas Kapitullit III të Titullit I. Dhe Vendimi i Këshillit të Ministrave Nr. 391/2017, datë 03.05.2017 “Për definimin e procedurave të regjistrimit dhe publikimit në Qendrën Kombëtare të Biznesit”: Kërkon përshtatje për të rregulluar procedurat online, duke përfshirë përdorimin e mjeteve elektronike dhe shërbimeve të besueshme, për të plotësuar standardet e Direktivës 2019/1151

Ky option është më ekonomik dhe më efikas në kohë krahasuar me një rishkrimin e plotë të kodifikuar legjislacionit ekzistues. Ai minimizon nevojën për ndryshime të mëdha në strukturën ligjore, duke reduktuar kostot që lidhen me hartimin e një legjislacioni të ri ose krijimin e një direktive të re të kodifikuar. Duke u përqëndruar vetëm në boshllëqet, Shqipëria mund të arrijë përputhshmëri të plotë me standardet e BE-së në një mënyrë më të targetuar, duke mundësuar zbatim më të shpejtë. Një përfitim i këtij optionsi është që struktura e ligjeve ekzistuese mbetet e pandryshuar. Kjo krijon mundësinë e vazhdimësisë për bizneset dhe profesionistët ligjorë që janë tashmë të njohur me ligjet aktuale. Po ashtu, sigurohet vazhdimësi dhe shmanget kompleksiteti që mund të lindë nga krijimi i një strukture të re ligjore

### **Opsioni 3 (Jo rregullator)**

Një qasje jo rregullatore do të nënkuptonte lejimin e bizneseve dhe aktorëve të tjerë relevantë të funksionojnë pa një kuadër të detajuar rregullator ose me ndërhyrje minimale nga shteti. Në këtë option, bizneset do të kishin lirinë për të vetë-rregulluar dhe për t’u pajtuar vullnetarisht me standardet bazë të BE-së, pa asnjë detyrim ligjor për të zbatuar rregulla të detajuara që lidhen me formimin e shoqërive, të drejtat e aksionarëve, operacionet ndërkufitare ose qeverisjen korporative.

Në kontekstin e harmonizimit të ligjit shqiptar me direktivën 2017/1132, ky option jo rregullator do të sugjeronte që shoqëritë të veprojnë në mënyrë të pavarur pa detyrime ligjore të plota ose kufizime të qarta. Për shembull, shoqëritë nuk do të ishin të detyruara të miratonin mjete digjitale të standardizuara për operacione si formimi i shoqërive ose bashkimet, as nuk do të kishte kërkesa të detyrueshme për transparencën e aksionarëve, ose harmonizimin me kornizën e BE-së për operacionet ndërkufitare. Megjithatë, ky option nuk mund të konsiderohet si një mundësi e vlefshme për Shqipërinë për disa arsye:

1. Si një shtet kandidat për në BE, dhe në zbatim të nenit 70 të MSA-së, Shqipëria është e detyruar ligjërisht të harmonizojë legjislacionin e saj kombëtar me rregulloret e BE-së si pjesë e procesit të integritimit në BE. Bashkimi European ka vendosur një kuadër rregullator të detyrueshëm, në të cilin shtetet anëtare duhet të funksionojnë, veçanërisht në fushat e ligjit të shoqërive, operacioneve ndërkufitare dhe qeverisjes korporative. Mospajtueshmëria me këto rregullore do të minonte procesin e integritimit të Shqipërisë dhe do ta shtynte më tej anëtarësimin e saj në BE.
2. Mungesa e një kuadri të qartë rregullator do të krijonte pasiguri të konsiderueshme për investitorët, bizneset dhe aktorët relevantë. Pa një grup të rregullave të detajuara në vend, Shqipëria nuk do të mund të garantojë mbrojtjen e investimeve, funksionimin e duhur të tregut të brendshëm dhe konkurrencën e drejtë. Bizneset nuk do të kishin sigurinë se investimet e tyre janë të mbrojtura, veçanërisht në fusha si bashkimet, të drejtat e aksionarëve dhe transparenca e shoqërive. Ky skenar do të çonte në tërheqjen e pakët të investimeve të huaja, të cilat janë thelbësore për zhvillimin ekonomik të Shqipërisë.
3. Bashkimi European kërkon masa specifike për të mbrojtur interesat e palëve të interesuara, për të siguruar transparencë dhe për të promovuar praktika të drejta biznesi. Një qasje jo rregullatore do të injoronte këto kërkesa dhe do të lënte Shqipërinë jashtë përputhshmërisë me BE-në. Një situatë

e tillë do të pengonte Shqipërinë të merrte pjesë plotësisht në tregun e brendshëm të BE-së dhe mund të rezultonte në sanksione ose barriera tregtare me shtetet anëtare të BE-së.

4. Nëse do të lihen shoqëritë dhe institucionet të vetë-regullohen, do të ketë një rrezik të madh për praktika të pasqaruara, ku disa biznese mund të përmbushin praktikën më të mira ndërkombëtare ndërsa të tjera jo. Ky skenar do të çonte në një treg të fragmentuar ku shoqëritë që respektojnë standardet ndërkombëtare do të ishin në një pozitë disavantazhi krahasuar me ato që shmangin detyrimet rregullatore. Kjo gjithashtu do të dobësonte aftësinë e shtetit për të monitoruar dhe zbatuar përputhshmërinë ligjore në mënyrë efektive, duke çuar në mundësi të abuzimit dhe praktika të padrejta.
5. Qëllimi i strategjisë së integritetit të Shqipërisë në BE është harmonizimi i standardeve të saj me ato europiane për të fituar akses në përfitimet e anëtarësimit, si rritja ekonomike, stabiliteti politik dhe integriteti në treg. Një qasje jo rregullatore do të shkelte këtë strategji dhe do të funksiononte kundër objektivave për miratimin e ligjeve dhe kuadrave përputhëse me BE-në.

Kjo mund të sillte transpozimi i pjesshëm (duke implementuar disa elemente dhe duke lënë mënjanë disa të tjera për më vonë). P.sh. elementet e Direktivës 2019/1151 janë të ndërlidhura dhe synojnë një paketë të integruar masash. P.sh. lidhja në BRIS pa pranuar identifikimin elektronik të huajve do të zgjidhte pjesërisht shkëmbimin e të dhënave, por sërisht nuk do t'u jepte mundësi qytetarëve të huaj të përdorin plotësisht sistemin tonë; anasjelltas, pranimi i eID pa u lidhur në BRIS do t'u lejonte disa të huaj të regjistronin firma, por pa arritur transparencën ndër-regjistrore të plotë. Opsioni i shtyrjes (pra transpozimi, por më vonë se 2025) do të thotë zvarritje e përfitimeve dhe rrezik që legjislacioni ynë të mos jetë gati kur të nevojitet. Disa vende anëtare (p.sh. Polonia)<sup>7</sup> e shtynë afatin me 1 vit për shkak të vështirësive teknike, por këto ishin shtyrje minimale. Për Shqipërinë, tashmë jemi disa vite pas afatit origjinal 2021; një vonesë e mëtejshme do të ishte e pajustificuar.

#### **Vlerësimi i opsioneve/analizimi i ndikimeve**

f) *Identifikoni grupet e prekura.*

g) *Identifikoni llojet e ndikimeve për secilin grup të prekur, bëni dallimin midis ndikimeve të drejtpërdrejta dhe jo të drejtpërdrejta.*

h) *Për ndikimet e drejtpërdrejta:*

- a. *Përshkruani nga ana cilësore ndikimet e drejtpërdrejta mbi grupet e prekura.*
- b. *Analizoni nga ana sasiore ndikimet më të rëndësishme të drejtpërdrejta.*
- c. *Përcaktoni vlerën monetare të ndikimeve më të rëndësishme të drejtpërdrejta aty ku është e mundur (përdor tabelën në Aneksin 2/a të këtij dokumenti).*
- d. *Analizoni ndikimin mbi ndërmarrjet e vogla dhe të mesme (nëse ka).*

i) *Për ndikimet jo të drejtpërdrejta:*

- a. *Përshkruani nga ana cilësore ndikimet jo të drejtpërdrejta mbi grupet e prekura.*
- b. *Analizoni ndikimin mbi konkurrencën.*

j) *Diskutoni kufizimin e analizës:*

- a. *Jepni supozimet në të cilat janë bazuar parashikimet dhe risqet, të cilave ato u nënshtrohen.*
- b. *Tregoni se çfarë mund të pengojë realizimin e përfitimeve, të rrisë kostot ose të sjellë pasoja të papritura.*

k) *Përmbledhni vlerësimin e opsioneve:*

- a. *Paraqisni një pasqyrë përmbledhëse të të gjitha ndikimeve të opsioneve të analizuara.*
- b. *Shpjegoni se si ndikimet e të gjitha opsioneve të analizuara krahasohen me njëra-tjetrën.*
- c. *Paraqisni përlllogaritjet më të mira të përgjithshme neto të ndikimit me vlerë monetare të përcaktuar për çdo opsion (përdor tabelën në Aneksin 2/b të këtij dokumenti).*

<sup>7</sup> <https://link.springer.com/article/10.1007/s40804-023-00282-6#:~:text=All%20of%20the%20mentioned%20provisions,Footer%2065>

### Identifikimi i grupeve të prekura:

1. Bizneset, veçanërisht ato të mëdha dhe të huaja
2. Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme (SMEs)
3. Institucionet shtetërore (MEKI; QKB; AKSHI)
4. Shoqëria civile
5. Investitorët e huaj dhe ata vendas
6. Profesionalët ligjorë
7. Noterët

Ndryshimet ligjore do të ndikojnë në mënyrë të drejtpërdrejtë dhe tërthorazi në këto grupe. Ndërmarrjet dhe sektorët që operojnë në tregje ndërkombëtare, si dhe institucionet që mbikëqyrin këto aktivitete, do të përballen me sfida dhe mundësi për shkak të kërkesave të reja për transparencë, qeverisje korporative dhe operacione ndërkufitare.

### Identifikimi i llojeve të ndikimeve për secilin grup të prekur:

Fokusimi është te grupet kryesore të interesit: administrata publike, bizneset vendase, përdoruesit ndërkufitarë (investitorët/kreditorët e huaj), si dhe elementë të tjerë (si mjedisi, aspektet sociale, etj.). Në analizë merren parasysh kostot financiare direkte, kostot administrative, përfitimet monetare dhe përfitimet jo-monetare (cilësore). Vlerësimi bazohet pjesërisht në eksperiencat e vendeve të BE-së që kanë zbatuar masa të ngjashme, duke supozuar se ndikimet e përgjithshme do të jenë të krahasueshme.

Për bizneset, zbatimi i ndryshimeve të reja do të krijojë një mjedis më të qartë dhe të parashikueshëm, duke rritur besimin dhe duke krijuar mundësi më të mira për të bërë biznes, sidomos për shoqëritë ndërkombëtare që kërkojnë një kuadër ligjor të besueshëm për operacionet ndërkufitare. Përshtatja e legjislacionit do të ndihmojë në tërheqjen e investitorëve të rinj dhe do të hapë mundësi të reja për bizneset lokale, sidomos në sektorët e teknologjisë dhe industrisë, duke rritur konkurrencën dhe duke krijuar një mjedis të favorshëm për rritjen e diversifikimit ekonomik. Ndryshimet e ligjit do të kërkojnë investime për t'u përputhur me kërkesat e reja të qeverisjes korporative dhe mbrojtjen e aksionarëve.

Institucionet shtetërore, përfshirë QKB-në, MEKI etj, do të përballen me nevojën për të përmirësuar kapacitetet e tyre për të monitoruar dhe zbatuar ligjet e reja. Përshtatja me rregulloret e BE-së do të kërkojë burime shtesë, trajnime dhe mbështetje teknike, por kjo do të ndihmojë në krijimin e një sistemi më të fortë dhe më efikas të mbikëqyrjes dhe monitorimit të tregut të biznesit. Përshtatja e këtyre institucioneve do të kontribuoni në një mbikëqyrje më të besueshme dhe në përputhshmëri të ligjshme me standardet e BE-së.

### Ndikimi ekonomik

#### **Kostot**

QKB dhe AKSHI do të duhet të **investojnë në zhvillimin e sistemit**. Këtu përfshihen kostot për: pajisje serverash shtesë ose përmirësim i infrastrukturës ekzistuese IT (për të përballuar lidhjen ndërkombëtare dhe rritjen e trafikut të të dhënave); **zhvillimi i softuerit** (p.sh. modulit BRIS Gateëay, përshtatja e bazës së të dhënave për EUID, integrimi me platformën eIDAS); **siguria kibernetike** (certifikata sigurie, fireëall më të fortë, testime penetration, etj.); dhe **trajnimi i stafit** (stafi i QKB duhet të trajnohet për procedurat e reja, p.sh. si të trajtojnë kërkesat e ardhura nga regjistrat e huaj, si të verifikojnë nënshkrimet elektronike të huaja, etj.). Sipas përvojës së vendeve të tjera, pjesa më e madhe e kostove është një **kosto fillestare kapitale** (p.sh. investimi fillestar IT mund të jetë disa qindra mijë euro), ndërsa mirëmbajtja vjetore do të

jetë më e ulët. Ka gjasa që një pjesë e zhvillimit softuerik të mund të mbulohet me **fonde asistence teknike të BE** (donacione IPA), pasi është në kuadër të harmonizimit ligjor – kjo do të ulte barrën mbi buxhetin vendas. AKSHI ndoshta tashmë ka një infrastrukturë të ngjashme për eIDAS (p.sh. për shërbime të e-Albania me vendet fqinje) dhe mund të ripërdorë komponentë ekzistues, duke optimizuar kostot.

## **Përfitimet**

Në aspektin afatmesëm, administrata do të kursejë burime dhe do të rrisë efikasitetin. Lidhja me BRIS do të thotë që një sërë verifikimesh që mund të bëheshin manualisht nga stafi i QKB (p.sh. validimi i dokumenteve për një shoqëri të huaj që regjistron degë) tani do të ndodhin automatikisht dhe shpejt. Kjo ul ngarkesën e punës dhe mundëson rialokimin e stafit në detyra të tjera me vlerë të shtuar. Po ashtu, publikimi online i të dhënave dhe shkëmbimi elektronik ul nevojën për trajtim dokumentesh fizike (p.sh. më pak kërkesa zyrtare me letër nga autoritetet e huaja, më pak arkivim manual). Për AKSHI-n, pjesëmarrja në projekte të tilla e rrit eksperiencën dhe kapacitetet, gjë që mund të vlejë për projekte të tjera digjitalizimi. Nga pikëpamja e politikave publike, Shqipëria do të fitojë reputacion më të mirë, duke përmbyshur rekomandimet e BE-së; kjo mund të ketë efekte pozitive indirekte si rritja e vlerësimit në raportet ndërkombëtare (p.sh. indekset e Doing Business, Indeksi i Qeverisjes Dixhitale etj.). Në planin afatgjatë, pritet kursim i kostove: p.sh. mirëmbajtja e një sistemi unik të përbashkët mund të jetë më e lirë se trajtimi i shumë kërkesave ad-hoc; gjithashtu, duke pasur të dhëna të sakta e të shpejta, zvogëlohen mundësitë e gabimeve administrative apo vonesave që mund të kenë kosto financiare (p.sh. procese gjyqësore për shkak të gabimeve në regjistrim).

Mund të ketë një kurbë mësimi dhe rrezik fillestar (risk) në implementim – p.sh. në fillim stafi dhe sistemi duhet të përshtaten me fluksin e ri të punës. Mund të shfaqen incidente teknike (doëtime, ose raste kur komunikimi me platformën evropiane mund të ketë probleme) – për këtë duhet plan emergjence. Gjithsesi, me trajnimin dhe testimet pilot të parashikuara, këto rreziqe janë të menaxhueshme. Administrata do të ketë nevojë të nxjerrë udhëzime të reja dhe ndoshta të informojë publikun (p.sh. udhëzime për përdorimin e eID të huaj, procedurat e reja të aplikimit), që është një detyrë shtesë, por e zakonshme në raste reformash.

Ndërkohë, përsa i përket përfitimeve në BE, zbatimi i Direktivës (BE) 2019/1151 ka sjellë efekte të konsiderueshme në drejtim të thjeshtimit dhe digjitalizimit të procedurave për regjistrimin e bizneseve. Sipas vlerësimeve të Komisionit Evropian, bizneset në vendet anëtare kursejnë rreth 437 milionë euro në vit në kosto administrative falë procedurave të digjitalizuara (burimi: EU Monitor). Afatet për regjistrimin e një shoqërie janë shkurtuar ndjeshëm – me procedurat online që përfundojnë brenda 5 deri në 10 ditë pune, në varësi të përdorimit të dokumenteve standarde (burimi: Deloitte, SpringerLink). Në vende si Lituania, mbi 85% e regjistrimeve të reja kryhen online, duke reflektuar përdorim dhe efikasitet të lartë të sistemeve digjitale (burimi: SSRN). Po ashtu, është eliminuar nevoja për dokumente shtesë si apostilat, duke sjellë kursime shtesë prej rreth 9.5 milionë euro në vit për bizneset (burimi: EU Monitor).

Në këtë kuadër, nëse Shqipëria përafron Ligjin Nr. 9723/2007 “Për regjistrimin e biznesit” me këtë direktivë, priten përfitime të ngjashme përmes: uljes së kostove administrative, shkurtimit të afateve të regjistrimit, rritjes së përdorimit të platformave online, dhe rritjes së transparencës dhe besueshmërisë për investitorët. Kjo reformë do të kontribuonte në përmirësimin e klimës së biznesit, tërheqjen e investimeve të huaja dhe zhvillimin e ekonomisë digjitale në vend.

## **Ndikimi social**

Ndikimi social i harmonizimit të ligjit të shoqërive në Shqipëri me acquis-in e BE-së është gjithashtu i rëndësishëm. Harmonizimi me rregulloret e BE-së jo vetëm që përmirëson mjedisin ligjor për bizneset, por do ti hapë rrugë që në të ardhmen për shembull traspozimit të Direktives 2022/2381, e cila kërkon balancën gjinore mes drejtorëve të shoqërive të listuara, për promovimin e barazisë gjinore në sektorin korporativ të Shqipërisë.

Po ashtu, forcimi i të drejtave të aksionarëve, veçanërisht për aksionarët e pakicës, është në përputhje me objektivat më të gjerë të BE-së për të promovuar transparencën dhe përgjegjësinë më të madhe në praktikat e biznesit.

Kalimi në një kuadër ligjor më të harmonizuar me BE-në mund të kërkojë nga disa biznese që të rristrohen. Megjithatë, këto kosto priten të tejkalohen nga përfitimet afatgjata. Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme në Shqipëri mund të përballen me sfida në përshtatjen me kuadrin ligjor të ri. Këto biznese mund të kenë nevojë për mbështetje dhe trajnime shtesë për të siguruar përputhshmërinë me rregullat e reja. Kjo mund të zbutet përmes ndihmës teknike dhe programeve trajnime nga qeveria dhe partnerët ndërkombëtarë.

## Ndikimet në bizneset vendase

Kjo kategori përfshin shoqëritë ekzistuese dhe sipërmarrësit e rinj vendas që do të regjistrojnë biznese në të ardhmen. Për bizneset shqiptare, implementimi i mjeteve të reja dixhitale do të sjellë përfitime kryesisht indirekte por të rëndësishme. Së pari, transparenca më e madhe në regjistrë u jep atyre mundësi të aksesojnë me lehtësi informacion për partnerët e mundshëm të huaj. Për shembull, një shoqëri shqiptare që do të bashkëpunojë me një shoqëri në BE, do të mund të verifikojë statusin e asaj shoqërie nëpërmjet BRIS shumë më shpejt – duke ulur rrezikun në marrëdhëniet kontraktore. Së dyti, shërbimet elektronike më të avancuara (si depozitimi online i dokumenteve, certifikatat elektronike me vullë dixhitale të QKB, etj.) do të kursejnë kohë dhe para. Bizneset nuk do kenë nevojë të paraqiten fizikisht apo të dërgojnë dokumente me postë; gjithçka mund të kryhet nga zyra e tyre. Kjo është veçanërisht me rëndësi për Ndërmarrjet e Vogla e të Mesme (NVM) që kanë burime të kufizuara – çdo thjeshtim i procedurave u lehtëson barrën. Për më tepër, duke qenë se regjistrimi online tashmë funksionon në vend, shtrirja e mëtejshme e tij (p.sh. detyrimi që të gjitha aplikimet e reja të jenë online, me disa përjashtime të kufizuara) do të përmirësojë cilësinë e të dhënave (sepse sistemet dixhitale bëjnë kontroll automatik të plotësisë së formularëve, diçka që manualisht mund të neglizhohet). Në vendet e BE-së është vënë re se dixhitalizimi ka shtuar ndjeshëm përdorimin e shërbimeve online nga bizneset e reja – p.sh. në Lituani e Estoni mbi 80% e shoqërive të reja formohen online, ndaj pritet që edhe bizneset shqiptare gradualisht ta preferojnë këtë mënyrë si më e shpejtë dhe e sigurt.

Nuk pritet ndonjë kosto e drejtpërdrejtë për bizneset vendase nga këto ndryshime. Tarifat ekzistuese të regjistrimit mendohet të mbeten të njëjta; madje, me shkëmbimin e të dhënave “vetëm një herë”, mund të eliminohen disa tarifa të vogla (p.sh. tarifa për tërheqjen e dokumentit X në rast se ai mund të merret elektronikisht nga një institucion tjetër). Ndonjë kosto administrative minimale mund të lindë në fazën fillestare për t’u familjarizuar me rregullat e reja – p.sh. nëse formati i dokumenteve ndryshon (bizneset mund të duhet të dorëzojnë dokumente me nënshkrim elektronik në vend të atyre me firmë dore dhe noterizim). Kjo mund të kërkojë pajisjen me **certifikatë elektronike** për ata që ende nuk e kanë (një kosto e vogël njëherë për biznesin, p.sh. blerja e një tokeni dhe certifikate), por këto kosto janë opsionale sepse edhe aktualisht përdorimi i nënshkrimit elektronik është i mundur dhe shumë biznese tashmë e kanë. Gjithashtu, aktet e reja nënligjore mund të ofrojnë model-dokumente të standardizuara (siç bëjnë shumë vende), gjë që e lehtëson përgatitjen e dokumentacionit pa paguar juristë/noterë për formëzimin e tyre. Në përgjithësi, për biznesin vendas bilanci kosto-përfitim është pozitiv, pasi lehtësirat dhe kursimet e kohës tejkalojnë çdo shpenzim minimal adaptimi.

Një klimë më e favorshme dhe e integruar do të rrisë konkurrencën dhe mund të nxisë rritjen e numrit të bizneseve. P.sh., emigrantët shqiptarë që jetojnë në BE mund të gjejnë më të thjeshtë regjistrimin e një biznesi në atdhe nga distanca, duke përdorur mjetet e tyre të identifikimit elektronik evropian, çka mund të çojë në shtim të investimeve diaspora. Bizneset shqiptare do të jenë gjithashtu më të përgatitura për të

operuar jashtë (p.sh. hapja e një dege në BE do të jetë më e koordinuar pasi sistemi shqiptar do njoftojë automatikisht vendin mikpritës, duke zvogëluar burokracinë). Këto ndikime pozitive tërthorazi forcojnë pozitën e biznesit vendas në treg.

Ndikimet do të ketë për përdoruesit ndërkufitarë (investitorë/kreditorë të huaj, ose qytetarë të BE që duan të angazhohen me bizneset tona). Kjo kategori përfshin individë ose shoqëri jorezidente që kërkojnë ose të krijojnë një subjekt në Shqipëri, ose të kenë akses në informacionin e subjekteve shqiptare (p.sh. për qëllime tregtare apo ligjore). Këtu pritet përfitimi më i dukshëm dhe i drejtpërdrejtë nga reforma. Së pari, lehtësimi i regjistrimit të një shoqërie nga jashtë: Një investitor nga një vend i BE-së, i cili dëshiron të hapë një degë ose shoqëri në Shqipëri, do të mund ta bëjë këtë 100% online, duke përdorur ID elektronike ose nënshkrimin e vet dixhital të lëshuar në vendin e tij. Kjo shmang procedurën aktuale ku duhej ose të vinte fizikisht, ose të jepte prokurë një përfaqësuesi lokal dhe të noterizonte/apostilonte dokumente.

Për përdoruesit ndërkufitarë, nuk ka kosto financiare direkte të imponuara nga reforma – përkundrazi, hiqen disa kosto ekzistuese (siç u përmend: kosto noterizimesh, udhëtimesh, etj.). Një sfidë fillestare mund të jetë aspekti gjuhësor: regjistrimi online në Shqipëri dhe dokumentet zyrtare janë në gjuhën shqipe. Një investitor i huaj mund të duhet ende të përdorë shërbime përkthimi për të kuptuar termat e formularëve ose për të përgatitur dokumentet e nevojshme (p.sh. për objektin e veprimtarisë mund të duhet përkthim i saktë në shqip). Kjo është një kosto e vogël indirekte dhe gjithsesi ekziston edhe sot. Mundësia e integritimit evropian sjell potencialisht edhe opsione shumëgjuhëshe në të ardhmen (p.sh. portali evropian i jep disa elementë në anglisht), por aktualisht gjuha do të mbetet shqip për regjistrimin tonë kombëtar. Një tjetër aspekt është se personat e huaj do të duhet të pajisen me eID në vendin e tyre (nëse ende s’e kanë) për të përfutur – mirëpo shumica e vendeve të BE tashmë lëshojnë karta ID ose certifikata elektronike për qytetarët, kështu që kjo nuk është problem për brezin e ri të sipërmarrësve. Për shoqëritë e huaja që duan të regjistrojnë degë këtu, do të duhet të dorëzojnë disa të dhëna shtesë (p.sh. ekzemplar i ekstraktit të tyre nga regjistri origjinal), por procedura do të thjeshtëzohet pasi këto mund të merren elektronikisht nga BRIS. Me pak fjalë, përdoruesit ndërkufitarë kryesisht përfitojnë dhe çfarëdo barriere e vogël (gjuha, nevoja për eID) është e zgjidhshme ose tashmë pjesë e status quo-së.

### **Ndikimet në kategori të tjera (sociale, mjedisore, barazia gjinore, etj.):**

*Mjedisi:* Ndikim pozitiv i lehtë. Kalimi drejt dokumenteve plotësisht elektronike dhe reduktimi i lëvizjeve fizike të personave (p.sh. më pak udhëtime për të dorëzuar dokumente) kontribuon në uljen e konsumit të letrës dhe reduktimin e emetimeve (më pak udhëtime = më pak ndotje nga transporti). Ky efekt s’mund të jetë shumë i madh në terma absolutë, por është në drejtimin e duhur (p.sh. nëse mijëra aplikime çdo vit nuk printohen, kursehesh shumë letër dhe energji).

*Aspektet sociale dhe barazia:* Reformimi i procedurave regjistruese nuk ka ndonjë ndikim të drejtpërdrejtë te barazia gjinore apo shtresat vulnerabël, pasi prek kryesisht marrëdhëniet biznes-shtet. Gjithsesi, një mjedis biznesi më transparent e i thjeshtë mund të ketë efekte pozitive gjithëpërfshirëse: është më e lehtë për të rinjtë dhe gratë sipërmarrëse të hyjnë në treg kur procedurat janë online dhe të standardizuara (eliminohet një pjesë e barrierave informale). Po ashtu, diasporës (ku përfshihen edhe minoritetet etnike të dala jashtë vendit) u lehtësohet ri-angazhimi ekonomik me vendin.

*Noterët dhe profesionet ligjore:* Një grup tjetër interesi, noterët, mund të ndikohet në mënyrë marginale negative. Sa më shumë procese të kryhen online dhe me dokumente standarde, aq më pak do të nevojitet shërbimi i tyre për hartimin apo certifikimin e akteve të themelimit. Sidoqoftë, roli i noterëve në Shqipëri për disa veprime (p.sh. kur ka kontribute në natyrë, apo për vërtetime të caktuara) do të vazhdojë të ekzistojë. Në vendet baltike, kur u prezantua regjistrimi online, dhomat e noterëve kundërshtuan por nuk pati rritje të mashtrimeve siç kishin frikë. Kjo tregon se reformat e tilla nuk kompromentojnë sigurinë ligjore. Në Shqipëri, pritet që noterët dhe avokatët të përshtaten duke ofruar shërbime të reja (p.sh. konsulencë online, verifikim të identitetit elektronik për klientët e huaj nëpërmjet videokonferencës nëse parashikohet me ligj, etj.).

*Administrata të tjera publike:* Përtej QKB, edhe institucione të tjera si gjykatat (për likuidimet, falimentimet), Drejtoria e Tatimeve, Banka e Shqipërisë (për llogaritë bankare të shoqërive) do të kenë akses më të mirë në të dhënat e regjistrit, sidomos për subjektet me element ndërkombëtar. Kjo mund të rrisë bashkëpunimin ndërinstitucional dhe zbatimin e ligjit (p.sh. identifikimi më i shpejtë i pronarëve të huaj, shkëmbimi elektronik i vendimeve të likuidimit me vendet e BE nëpërmjet BRIS, etj.).

Nga analiza rezulton se përfitimet e opsionit të rekomanduar tejkalojnë kostot. Sidomos kur shihet në harkun afatmesëm e afatgjatë, investimi fillestar do të shpërblehet me një sistem më të mirë, i cili do të gjenerojë vlera ekonomike dhe lehtësi për të gjithë aktorët. Në vendet e BE-së që kanë zbatuar masa analoge, është konstatuar një rritje në përdorimin e shërbimeve online dhe ulje e kohës së procedurave<sup>8</sup>, gjë që pritet të arrihet edhe në Shqipëri.

#### Diskutimi i kufizimit të analizës:

Analiza është bazuar në supozimin që institucionet shtetërore do të kenë mundësinë të ndërtojnë kapacitetet e nevojshme për të implementuar ndryshimet e ligjit. Risqet lidhen me mundësinë që disa nga këto reforma të mos implementohen në mënyrë të duhur për shkak të mungesës së burimeve ose mbështetjes teknike të nevojshme. Parashikimet bazohen në premisa të besueshme për rritjen e investimeve dhe mundësitë për tërheqjen e investorëve të huaj, bazuar në harmonizimin e ligjit shqiptar me normat e BE-së. Megjithatë, ka rrezik që ndarja e kapitalit dhe investimet e huaja të ndikohen nga sfida të papritura si mungesa e mbështetjes institucionale për të menaxhuar këtë kalim dhe mundësia e ndonjë vonese të theksuar në implementimin e teknologjisë së re digjitale.

#### Përmbledhni vlerësimin e opsioneve:

a. Pasqyrë përmbledhëse e të gjitha ndikimeve të opsioneve të analizuar:

Ndikimet e analizës përfshijnë krijimin e një mjedisi të përmirësuar ligjor për bizneset dhe rritjen e mundësive për operacione ndërkufitare, që do të mundësojnë një integrim më të thellë të Shqipërisë në tregun e BE-së. Përshtatja me standardet e BE-së, duke përfshirë bashkimet ndërkufitare, shndërrimet dhe ndarjet, do të rrisë transparencën dhe do të përmirësojë mbrojtjen e aksionarëve, sidomos të aksionarëve të pakicës. Përmirsimi i qeverisjes korporative do të kontribuoni në zhvillimin e një tregu më konkurrues dhe më të besueshëm. Përmes përputhshmërisë me direktivat e BE-së, Shqipëria do të krijojë një mjedis të favorshëm për investorët ndërkombëtarë dhe për zhvillimin e sektorëve ekonomikë, përfshirë shërbimet, teknologjinë dhe prodhimin.

b. Krahësimi i ndikimeve të të gjitha opsioneve të analizuar:

Opsioni i harmonizimit të legjislacionit ekzistues shqiptar me atë të BE-së është më i përshtatshëm për të përmirësuar konkurrencën dhe transparencën, duke ofruar mundësi të reja për bizneset dhe investorët. Ky opsion mundëson përputhshmërinë e plotë me standardet e BE-së, duke kontribuar në një mjedis më të qëndrueshëm dhe të hapur për operacione ndërkufitare. Ky opsion është më i përshtatshëm, pasi ndihmon në harmonizimin e legjislacionit ekzistues, që tashmë është i njohur nga gjithë grupet e interesit dhe do të jetë më lehtësisht i zbatueshëm me kosto administrative institucionale të parashikueshme që në këtë fazë.

c. Përlllogaritjet më të mira të përgjithshme neto të ndikimit me vlerë monetare të përcaktuar për çdo opsion:

Përfitimet monetare nga implementimi i këtyre ndryshimeve ligjore mund të përkthehen në rritje të investimeve të huaja të drejtpërdrejta, që mund të arrijnë disa milionë euro gjatë periudhës së parë pas implementimit të reformave. Ky investim do të kontribuoni në zhvillimin e sektorëve të shërbimeve,

---

<sup>8</sup> [link.springer.comlink.springer.com](https://link.springer.com/link.springer.com)

teknologjisë dhe prodhimit, duke sjellë rritje të mundshme të PBB-së dhe duke krijuar mundësi të reja për krijimin e vendeve të punës. Për më tepër, duke siguruar përputhshmëri të plotë me rregulloret e BE-së dhe duke përmirësuar konkurrencën, Shqipëria mund të rrisë pozicionin e saj si destinacion investimesh dhe të mundësojë operacione më të lehta dhe më të shpejta ndërkufitare.

### **Arsyetimi i opsionit të preferuar**

1. *Zgjidhni opsionin e preferuar, bazuar në analizë.*
2. *Shpjegoni arsyetimin tuaj.*

Opsioni i përzgjedhur si më i përshtatshëm është Opsioni 1 – Ndryshime në legjislacionin ekzistues, përmes amendimeve të ligjeve që përbëjnë kuadrin kryesor të së drejtës tregtare dhe të regjistrimit të subjekteve në Shqipëri, në veçanti Ligji nr. 9723/2007 “Për Regjistrimin e Biznesit”, si dhe, në mënyrë plotësuese, Ligji nr. 9901/2008 “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare” dhe Ligji nr. 110/2012 “Për Bashkimet Ndërkufitare”, vetëm në masën në të cilën preken nga përmirësimet teknike që kërkohen nga Rregullorja (BE) 2021/1042 dhe neni 1 i Direktivës (BE) 2019/1151.

Ky opsion përfaqëson një qasje racionale dhe graduale e cila, në vend që të ndërtojë një strukturë të re ligjore nga e para, shfrytëzon kuadrin aktual, tashmë të njohur për subjektet publike dhe private, dhe të mbështetur nga kapacitete institucionale në funksion. Ai lejon një harmonizim efikas me *acquis-in*, duke ofruar rezultatet e nevojshme në kohën e duhur (miratim brenda vitit 2025 dhe zbatim në 2026)

Opsioni i preferuar bazohet në një argumentim shumëplanësh. Ndryshimet do të fokusohen në dispozita të identifikuar si të papërputhshme ose të pamjaftueshme, duke përfshirë:

- përditësimin e dispozitave të Ligjit nr. 9723/2007 që rregullojnë formatin dhe mënyrën e depozitimit, publikimit dhe shkëmbimit të informacionit nga regjistri, duke përfshirë:
- implementimin e EUID si identifikues unik evropian;
- pranimin e mjeteve të identifikimit elektronik nga vendet anëtare të BE-së në përputhje me Rregulloren (BE) nr. 910/2014 (eIDAS);
- përmirësimin e aksesit online në të dhënat e regjistrit përmes ndarjes së të dhënave bazë pa pagesë;
- përcaktimin e detyrimit të QKB për shkëmbimin ndër-regjistror të informacionit përmes BRIS-it;
- përshkrimin e detajuar të procedurave për marrjen dhe dërgimin e njoftimeve për shoqëritë dhe degët ndërkufitare sipas Rregullores Zbatuese (BE) 2021/1042.

Kjo qasje synon të ruajë koherencën me kuadrin ligjor ekzistues shqiptar, i cili është ndërtuar mbi parimin e përqendrimit të shërbimeve për regjistrimin e subjekteve në QKB (one-stop-shop) dhe përputhet në thelb me konceptet themelore të të drejtës së shoqërive të BE-së. Përdorimi i ligjeve ekzistuese si platformë për transpozim shmang mbivendosje të normave dhe konflikte

Ky opsion përputhet me kapacitetet ekzistuese të QKB-së dhe të AKSHI-t, të cilat janë tashmë në funksion për regjistrimin online dhe për menaxhimin e infrastrukturës së identifikimit dhe shërbimeve të e-government. Këto institucione mund të integrojnë gradualisht kërkesat teknike të BRIS-it dhe eIDAS-it pa qenë nevoja për ngritjen e strukturave të reja. QKB ka eksperiencë me publikimin e ekstrakteve elektronike dhe me ofrimin e shërbimeve online për regjistrim, ndërsa AKSHI ka infrastrukturën dhe përvojën e nevojshme për të ndërtuar ndërfaqet e ndërlidhjes me sisteme evropiane.

Opsioni 1 ofron mundësi të zbatimit me faza, duke i lejuar administratës të planifikojë dhe të buxhetojë ndryshimet teknike në mënyrë të menaxhueshme. Nga pikëpamja financiare, opsioni është më pak i kushtueshëm sesa miratimi i një kuadri të ri të kodifikuar (psh nëse do kodifikohej gjithë legjislacionit tregtar sic ka ndodhur në BE). Sipas përvojës së vendeve si Polonia, Estonia dhe Lituania, vendosja e një

lidhjeje efektive me BRIS dhe zbatimi i Rregullores Zbatuese të Komisionit kërkon investime të kufizuara nëse ndërtohen mbi sisteme ekzistuese, krahasuar me një reformë tërësore të ligjit të shoqërive.

Nga ana tjetër, për bizneset, veçanërisht NVM-të, kjo qasje minimizon ndërprerjet dhe kostot e pajtueshmërisë. Ndryshimet do të implementohen mbi procedura tashmë të njohura dhe përdoruesit nuk do të përballen me rregulla plotësisht të reja apo formate të panjohura. Kuadri i amenduar do të mbetet i qëndrueshëm, duke reduktuar nevojën për trajnime ose asistencë intensive.

Amendimet e synuara përputhen me filozofinë e vetë Direktivës 2019/1151, e cila nuk kërkon harmonizim të thellë material të ligjeve të shoqërive, por vendos standardizim procedural dhe teknik në raport me përdorimin e mjeteve dixhitale dhe ndërlidhjen e regjistrave. Kjo do të thotë se transpozimi nuk kërkon ristrukturim të të gjithë ligjit, por përmirësime të qarta dhe të kontrolluara, për të përmbushur objektivat e BE-së për efikasitet dhe transparencë ndërkufitare.

Zbatimi i opsionit të përzgjedhur do të përmirësojë pozicionin e Shqipërisë në raport me standardet e tregut të përbashkët të BE-së. Integrimi me sistemin BRIS dhe përdorimi i standardeve të përbashkëta digjitale do të sigurojë që subjektet e regjistruara në Shqipëri të jenë të krahasueshme, të verifikueshme dhe të aksesueshme nga palët e interesuara në BE – duke rritur besueshmërinë e regjistrat kombëtar dhe duke ndihmuar në rritjen e investimeve të huaja dhe ndërtimin e partneriteteve ndërkufitare. Shqipëria do të pozicionohet në të njëjtin standard teknik me shtetet anëtare, duke u paraqitur si një mjedis ligjor i sigurt dhe transparent për bashkëpunim ekonomik.

Kjo është në përputhje me prioritetet strategjike të Qeverisë për përmbylljen e negociatave për Kapitullin 6 brenda 2027 dhe anëtarësimin në BE deri në 2030.

#### Kostot Buxhetore

Kostot buxhetore të implementimit të Opsionit 1 janë disa, por të menaxhueshme në kuadrin e strategjisë më të gjerë të integrimit të Shqipërisë në BE. Investimet e nevojshme do të drejtohen kryesisht në ndërtimin e kapaciteteve institucionale, duke përfshirë programe trajnime për profesionistët, krijimin e infrastrukturës digjitale dhe për operacionet ndërkufitare Gjithashtu, financimi do të jetë i nevojshëm për konsultime, këshilla nga ekspertë dhe kostot administrative të miratimit dhe zbatimit të ligjeve të reja.

Duke qenë se e kemi të pamundur të kryejmë një analizë sasiore të ndikimeve ekonomike të opsionit të preferuar, pasi kuantifikimi i kostove dhe përfitimeve nga ndryshimet e parashikuara në vlerë monetare rezulton i pjesshëm dhe i vështirë për t'u bërë, kemi vlerësuar si metodë më të përshtatshme për të analizuar opsionet metodën e analizës me shumë kriterë.

Si rezultat kemi identifikuar 5 kriterë me rëndësi për të vlerësuar:

- Përmirësimi, harmonizimi dhe qartësimi i kuadrit ligjor lidhur me shoqëritë tregtare mbi bazën e ligjeve ekzistuese - 4
- Përfshirja e bashkimit, ndarjes ndërkufitare, mbrojtjes aksionare etj në ligje tashmë të njohura – 3;
- Krijimi i mekanizmave për përafrim digjital; - 4
- Efikasiteti në nxitjen e zhvillimit ekonomik dhe shfrytëzimi me efikasitet të kuadrit ligjor.-3
- Kosto më të njohura administrative; - 3

Këto kriterë janë vlerësuar me pikë për secilin opsion si vijon:

| Kriteret                     | Pesha | Opsioni 0 | Opsioni 1 | Opsioni 2 |
|------------------------------|-------|-----------|-----------|-----------|
| Përmirësimi, harmonizimi dhe | 4     | 0 (0)     | 3 (12)    | 0 (0)     |

|                                                                                                  |   |          |           |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|---|----------|-----------|-----------|
| qartësimi i kuadrit ligjor lidhur me shoqëritë tregtare mbi bazën e ligjeve ekzistuese           |   |          |           |           |
| Përfshirja e bashkimit, ndarjes ndërkufitare, mbrojtjes aksionare etj në ligje tashmë të njohura | 3 | 0 (0)    | 3 (9)     | 2(6)      |
| Krijimi i mekanizmave për përafrim digjital                                                      | 4 | 0 (0)    | 4 (16)    | 0(0)      |
| Efikasiteti në nxitjen e zhvillimit ekonomik dhe shfrytëzimi me efikasitet i kuadrit ligjor.     | 3 | 2 (6)    | 3 (9)     | 2 (6)     |
| Kosto më të njohura administrative;                                                              | 3 | 0 (0)    | 2 (6)     | 0 (0)     |
| <b>Pikët</b>                                                                                     |   | <b>6</b> | <b>52</b> | <b>12</b> |

Nga analiza e kryer, bazuar në kriteret e përmendura si më lart, duke vlerësuar secilin opsion, rezultojnë se opsioni 1 ka numrin më të lartë të pikëve me 52 krahasuar me opsionet e tjera.

### Çështje të zbatimit

1. Shpjegoni se cila strukturë do të jetë përgjegjëse për zbatimin e opsionit të zgjedhur.
2. Shpjegoni pengesat e mundshme për zbatimin e opsionit të zgjedhur.
3. Përshkruani masat që do të ndërmerren gjatë zbatimit për të arritur qëllimet e politikës.

### Struktura përgjegjëse për zbatimin e opsionit të zgjedhur

**Ministria përgjegjëse për ekonominë.** Si institucioni kryesor që mbikëqyr politikën ekonomike dhe reformën rregullatore, ministria përgjegjëse për ekonominë do të luajë një rol kyç në sigurimin e miratimit dhe integritetit të ndryshimeve ligjore në kuadrin ligjor kombëtar. Ajo do të mbikëqyr harmonizimin me direktivat e BE-së dhe do të punojë me institucione të tjera për të zhvilluar strategjitë e implementimit.

**Ministria përgjegjëse për financiat** nga ana tjetër do të jetë gjithashtu përgjegjëse për lidhjen me BE-në dhe monitorimin e përputhshmërisë me kërkesat fiskale dhe ligjore të BE-së, çka do të fusë në lojë edhe administratën tatimore.

**Qendra Kombëtare e Biznesit (QKB):** QKB do të jetë përgjegjëse për menaxhimin e procesit të regjistrimit të bizneseve dhe implementimin e mjeteve digjitale për të siguruar përputhshmërinë me rregullat e reja të qeverisjes korporative dhe standardet për operacionet ndërkufitare. Ajo do të punojë me ministrinë përgjegjëse për ekonominë dhe institucione të tjera, të tilla si AKSHI dhe AKCESK për të siguruar që procedurat e regjistrimit të bizneseve dhe rregulloret të jenë të thjeshtuara dhe në përputhje me kërkesat e BE-së. QKB do të luajë një rol kyç në digitalizimin e regjistrave dhe përdorimin e platformave digjitale për të lehtësuar regjistrimin dhe proceset e përputhshmërisë me standardet ndërkombëtare. Pasi specifikimet teknike të regjistrave të biznesit që do të lidhën ndërmjetësisht të rishikohen nga Agjencia Kombëtare për Shoqërinë e Informacionit (AKSHI) dhe Qendra Kombëtare e Biznesit, mund të vazhdohet me hapat e nevojshëm që duhet të ndërmerren për të mundësuar lidhjen e regjistrimit të biznesit të Shqipërisë me BRIS.

**Instituti i Statistikave (INSTAT):** INSTAT do të mbledhë dhe analizojë të dhëna për të matur ndikimin e reformave. Ajo do të ndjekë tregues ekonomikë si rritja e biznesit, investimet e huaja të drejtpërdrejta dhe standardet e qeverisjes korporative. INSTAT do të ofrojë të dhëna që do të udhëheqin rregullimet dhe përmirësimet e ardhshme në kuadrin rregullator.

**Ministria e Shtetit për Mbrojtjen e Sipërmarrjes:** Kjo ministri do të përqendrohet në mbështetje të bizneseve, veçanërisht SME-ve, për t'u përshtatur me kërkesat e reja ligjore. Ajo do të ofrojë trajnim, asistencë financiare dhe shërbime këshillimore për të ndihmuar bizneset të përmbushin ligjin e përditësuar të shoqërive. Ministria gjithashtu do të monitorojë ndikimin social të reformave, veçanërisht për ndërmarrjet më të vogla.

**Noterët:** Direktiva 2005/56/KE, e cila trajtonte bashkimet ndërkufitare, është shfuqizuar dhe zëvendësuar nga Direktiva 2017/1132 (direktiva e kodifikuar), veçanërisht nga dispozitat që lidhen me shndërrimet ndërkufitare, bashkimet dhe ndarjet. Ndryshimet kyçe që ndikojnë tek noterët në kontekstin e Direktives 2017/1132 lidhen me thjeshtimin dhe ndërveprimet e sistemit të tyre me sistemin e QKB dhe BRIS lidhur me procedurat dhe futjen e rregullave më të qarta për implementimin e operacioneve ndërkufitare, duke përfshirë bashkimet dhe ndarjet. Ndikimi rregullator për noterët është kryesisht lidhur me këto përshtatje procedurale, duke siguruar përputhshmërinë me kuadrin e ri ligjor të BE-së dhe duke kontribuar në një proces më të thjeshtë dhe efikas për shoqëritë që angazhohen në operacione ndërkufitare brenda BE-së.

#### Pengesat e mundshme për zbatimin e opsionit të zgjedhur

Për zbatimin e plotë të opsionit të zgjedhur mund të ketë disa pengesa të mundshme. Një pengesë mund të jetë mungesa e kapaciteteve institucionale për të përballuar ngarkesën e shtuar që lidhet me zbatimin e ligjeve të reja. Përshtatja e institucioneve shtetërore dhe forcimi i kapaciteteve për të monitoruar dhe implementuar ligjet kërkon investime në trajnim dhe infrastrukturë. Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme mund të kenë vështirësi për t'u përshtatur me kërkesat e reja ligjore dhe mund të kërkojnë mbështetje shtesë për të siguruar përputhshmërinë. Për më tepër, mungesa e burimeve për të mbështetur ndryshimet në infrastrukturën digjitale dhe proceset administrative mund të ngadalësojë implementimin. Një pengesë tjetër mund të jetë mungesa e transparencës dhe komunikimit të qartë me bizneset për rregullat dhe procedurat e reja.

#### Masat që do të ndërmerren gjatë zbatimit për të arritur qëllimet e politikës

Për të siguruar qëllimet e politikës dhe për të mundësuar zbatimin e suksesshëm të opsionit të zgjedhur, do të ndërmerren disa masa kyçe. Këto përfshijnë:

- Sigurimi i trajnimeve të vazhdueshme për punonjësit e institucioneve shtetërore, për t'u njohur me kërkesat e reja ligjore dhe për të siguruar implementimin e duhur të ndryshimeve. Pjesëmarrja në trajnime ndërkombëtare dhe bashkëpunimi me ekspertë do të rrisin aftësitë e këtyre institucioneve.
- Ofrimi i mbështetjes teknike dhe financiare për bizneset për t'i ndihmuar të përmbushin kërkesat e reja ligjore. Kjo mund të përfshijë mundësi për trajnime, udhëzime dhe asistencë për të përmbushur rregullat e reja të regjistrimit dhe të qeverisjes korporative. Po ashtu, mund të krijohen lehtësira për SME për të reduktuar ngarkesat administrative gjatë fazës së kalimit në legjislacionin e ri.
- Sigurimi i investimeve të nevojshme për përmirësimin e sistemeve digjitale dhe të platformave për regjistrimin e bizneseve, për të mundësuar një kalim të lehtë dhe të shpejtë nga sistemi aktual në një sistem të harmonizuar me sistemin BRIS të BE-së. Ky përmirësim do të mundësojë edhe një shkëmbim të shpejtë dhe të sigurt të të dhënave ndërmjet institucioneve shtetërore dhe regjistrave të biznesit.
- Përdorimi i mekanizmave të përhershëm për të monitoruar implementimin dhe për të vlerësuar ndikimet e reformës. Ky mekanizëm do të ndihmojë për të siguruar që ligjet të zbatohet siç duhet dhe që të gjithë aktorët e përfshirë të marrin mbështetje të nevojshme për të përmbushur kërkesat e reja.

- Përdorimi i platformave të komunikimit për të informuar dhe ndihmuar bizneset dhe investitorët për rregullat dhe ndryshimet e reja ligjore. Kjo do të ndihmojë në lehtësimin e kalimit dhe do të sigurojë që të gjitha palët të kenë informacion të qartë dhe të azhurnuar për ndryshimet ligjore dhe procedurat e reja.

## Konsultimet

Fillimisht do të ketë takime dypalëshe me aktorët kyç (QKB, AKSHI) si pjesë e grupit teknik. Më pas, kur drafti i parë të jetë gati, organizohet një tryezë e rumbullakët me shoqatat e biznesit dhe profesionistët ligjorë, për t'ua paraqitur ndryshimet dhe për të marrë reagime. Këto takime do zhvillohen brenda Q1 2025. Pas integritetit të komenteve, drafti final hidhet në platformën e konsultimit publik online (konsultimet.gov.al) për, say, 20 ditë, dhe paralelisht u shpërndahet formalisht grupeve të interesit për komente të fundit me shkrim. Procesi i konsultimit dokumentohet (hartohen raportet e konsultimit me komentet e marra dhe arsyetimet për pranimin/jo të tyre). Duke qenë se reforma përgjithësisht sjell lehtësi, pritët mbështetje nga shumica e palëve, sidomos komuniteti i biznesit dhe investitorët e huaj (shoqatat e huaja me siguri do e mirëpresin iniciativën). Mund të ketë rezervime nga noterët, por me argumentim të duhur dhe ndoshta duke i përfshirë ata në zgjidhje (p.sh. ruajtja e rolit të tyre në disa raste, ose dhënia e mundësisë që edhe ata të ofrojnë shërbime online si pjesë e sistemit të ri), këto mund të adresohen. Në fund, konsensusi i palëve të interesuara do të sigurojë që projektligji i paraqitur për miratim në Kuvend ka cilësi më të mirë dhe është i zbatueshëm me sukses, si dhe që vetë palët do jenë të informuara dhe të përgatitura kur ligji të hyjë në fuqi.

## Faza e monitorimit dhe vlerësimit

4. *Jepni një përshkrim të përmbledhur të masave të monitorimit dhe të vlerësimit.*
5. *Identifikoni kriteret/treguesit për të matur arritjen e objektivave ose progresin drejt tyre.*

Në përputhje me raportin e progresit të Komisionit Evropian për vitin 2024, Shqipëria inkurajohet të përmirësojë kapacitetet e saj institucionale për monitorimin dhe zbatimin e reformave në ligjin e shoqërive. Raporti thekson se përparimi aktual në harmonizimin e legjislacionit shqiptar me direktivat e BE-së, veçanërisht ato që lidhen me mjetet e digjitalizimit dhe bashkimet ndërkufitare, ndarjet dhe shndërrimet, ka qenë i ngadaltë, me disa boshllëqe në transpozim dhe zbatim. Qeverisë shqiptare i sugjerohet forcimi i mekanizmave për monitorimin e implementimit të ndryshimeve ligjore dhe sigurinë që ato të zbatohen në mënyrë efektive. Në këtë kontekst, Shqipëria duhet të fokusohet në përmirësimin e koordinimit ndërmjet institucioneve kyçe. Për të adresuar këto boshllëqe, Shqipëria do të duhet të investojë në ndërtimin e kapaciteteve për këto institucione, duke siguruar që ato të kenë ekspertizën dhe burimet e nevojshme për të zbatuar në mënyrë efektive kuadrin ligjor të përditësuar. Gjithashtu, është thelbësore të krijohen sisteme të qarta monitorimi dhe vlerësimi për të ndjekur përparimin e reformave dhe për të vlerësuar ndikimin e tyre, duke siguruar që Shqipëria të përmbushë detyrimet e saj ndaj BE-së dhe të mundësojë një integritet më të lehtë në tregun e brendshëm të BE-së. Këto hapa do ta ndihmojnë Shqipërinë të arrijë përputhshmërinë e plotë me standardet e BE-së në ligjin e shoqërive dhe të përmirësojë mjedisin e biznesit, duke nxitur rritjen ekonomike dhe qëndrueshmërinë afatgjatë.

## Përshkrimi i masave të monitorimit dhe të vlerësimit:

Për të siguruar që zbatimi i ligjeve të reja dhe harmonizimi i legjislacionit të Shqipërisë me *acquis-in* e BE-së të ketë sukses, do të krijohet një mekanizëm i monitorimit dhe vlerësimit të vazhdueshëm. Ky mekanizëm do të mbikëqyrë implementimin e reformave dhe do të sigurojë që masat e ndërmarra për të arritur objektivat e politikës të realizohen siç është planifikuar. Monitorimi do të përfshijë vlerësimin e progresit nga institucionet shtetërore përgjegjëse, që do të sigurojnë që rregulloret dhe praktikat të zbatohen në përputhje me standardet e BE-së. Pjesë e rëndësishme e këtij procesi do të jetë përfshirja e aktorëve të

ndryshëm, përfshirë bizneset dhe shoqërinë civile, për të siguruar një vlerësim të plotë dhe transparent të ndikimeve dhe progresit të masave të reja. Për më tepër, do të realizohet një monitorim i vazhdueshëm i ndikimit të masave në sektorë të ndryshëm të ekonomisë, për të identifikuar sfida dhe mundësi për përmirësim.

#### Kriteret/treguesit për të matur arritjen e objektivave ose progresin drejt tyre

Duke qenë se kjo reformë lidhet me sisteme IT, AKSHI do të monitorojë tregues si uptime i sistemit (sa % e kohës sistemi është funksional), numri i tentativave të kyçjes së pasuksesshme nga eID të huaja (për të parë nëse ka probleme kompatibiliteti), incidentet e sigurisë (nëse ndonjë ndodhi) etj. Këto tregues do të raportohen periodikisht tek drejtuesit e institucionit dhe ministria përkatëse.

Është e përshtatshme që pas ~1 viti nga hyrja në fuqi (pra gjatë 2027) të përgatitet një raport zyrtar i vlerësimit pas zbatimit. Ky raport do të krahasojë rezultatet e arritura me objektivat e parashikuara në këtë RIA. Do të shërbejë edhe si dokument që mund t'i paraqitet Komisionit Evropian (në kuadër të dialogut integrues, apo edhe sepse vetë direktiva parashikon që shtetet anëtare t'i raportojnë Komisionit deri në 2026 mbi zbatimin – një detyrim që mund ta marrim përsipër vullnetarisht edhe ne). Raporti do të identifikojë edhe çdo boshllëk të mbetur: p.sh. nëse pjesa e skualifikimit të drejtorëve ende nuk është trajtuar, mund të rekomandohet hapat e ardhshëm për atë.

Më tej, ky sistem do të bëhet pjesë normale e funksionimit të QKB. Çdo vit, në raportin vjetor të QKB (dhe të AKSHI për e-government) mund të përfshihen të dhëna mbi përdorimin e regjistrimit online dhe shkëmbimit ndërkufitar. Kjo do të sigurojë vazhdimisht evidencë për vendimmarrje. Nëse pas disa vitesh vërehet se diçka nuk funksionon si pritej (p.sh. pak përdorim i identifikimit elektronik të huajve), atëherë mund të merren masa shtesë promovuese ose lehtësuese (p.sh. ofrimi i shërbimit në gjuhë të huaja, integrim më i thellë me portalin e BE për Single Digital Gateway etj.).

Ministria përgjegjëse do caktojë një njësi koordinuese (p.sh. Sektori i Politikave të Biznesit në ministri, së bashku me QKB-në) për të mbledhur të dhënat dhe ndjekur indikatorët. Një mekanizëm i mundshëm është edhe ngritja e një komiteti mbikëqyrës me pjesëmarrjen e palëve kyçe (QKB, AKSHI, përfaqësues biznesi, ndonjë OJF e specializuar në çështje të qeverisjes dixhitale) që të mblidhet periodikisht dhe të diskutojë ecurinë dhe sugjerimet.

#### **Tregues kryesorë për monitorim:**

Koha mesatare e regjistrimit të një shoqërie (Baseline p.sh. 1-2 ditë; target të mbahet ose ulet pavarësisht kontrolleve shtesë). i rasteve të degëve të huaja të regjistruara dhe koha mesatare e regjistrimit të tyre (pritet ulje kohe sepse verifikimi me vendin e origjinës automatizohet) i kërkesave të info nga/drejt BRIS (Baseline = 0; target: qindra apo mijëra në vit, sa më shumë aq më mirë tregon përdorim).

Shkalla e kënaqësisë së përdoruesve (p.sh. % e respondentëve në sondazh që thonë “shumë i kënaqur” ose “i kënaqur” me sistemin – target >80%).

Incidente apo ankesa specifike (synohet të jenë zero raste të ndonjë keqpërdorimi ose problemi madhor; çdo ankesë e vogël të analizohet).

Këta tregues do të ndihmojnë të vërtetohet suksesi i reformës ose të nënvizohet nevoja për rregullime të mëtejshme. Duke qenë se teknologjia evoluon, monitorimi do të shërbejë edhe për të kapur nevoja të reja (p.sh. nëse BE fut standarde të reja ose zgjeron BRIS me më shumë funksionalitete, ne do ta dimë dhe përshtatemi).

Për një reformë të tillë me impakt të gjerë, është thelbësore të konsultohen paraprakisht aktorët kryesorë të interesuar, në mënyrë që ligji dhe masat zbatueshmërisë të adresojnë shqetësimet e tyre dhe të kenë mbështetje. Grupet/aktorët që do të konsultohen (dhe roli i tyre) përfshijnë:

**Qendra Kombëtare e Biznesit (QKB):** Si institucioni që do të zbatojë direkt ndryshimet, QKB është aktori kryesor teknik. Konsultimi me drejtuesit dhe specialistët e QKB (p.sh. juristët dhe IT) do të identifikojë qartë çfarë ndryshimesh ligjore janë të domosdoshme dhe si të formulohen nenet e reja në mënyrë praktike. QKB do japë input për afatet, kapacitetet dhe çdo shqetësim (p.sh. në lidhje me ruajtjen e arkivit ekzistues, çështjet e dokumenteve, etj.). Praktikisht, QKB do jetë pjesë e grupit të punës ligjore dhe konsultative gjatë gjithë procesit.

**Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit (AKSHI):** Duke qenë përgjegjëse për platformat qeveritare dixhitale dhe infrastrukturën e identifikimit elektronik, AKSHI duhet të jetë ngushtësisht e përfshirë. Konsultimi me AKSHI siguron që zgjidhjet teknike të parashikuara janë realiste dhe kompatible me arkitekturën ekzistuese. AKSHI do të ofrojë ekspertizë mbi integrimin me eIDAS, sigurinë, dhe mund të ndihmojë në hartimin e specifikimeve teknike. Gjithashtu, AKSHI ka përvojë në projekte të tjera të digjitalizimit (p.sh. gjendja civile online, portalet e-Albania), kështu që kontributi i saj ndihmon të shmangen gabime të së kaluarës dhe të shfrytëzohen sinergjitë (p.sh. përdorimi i infrastrukturës së cloud qeveritar ekzistues).

**Shoqatat e biznesit dhe dhomat e tregtisë:** Për të marrë perspektivën e komunitetit të biznesit, do të konsultohen organizata si Dhoma e Tregtisë dhe Industrisë, Biznes Albania, Konfindustria, Shoqata e Investitorëve të Huaj, si dhe ndonjë shoqatë sektoriale (IT, prodhim, etj.). Këto grupe do të japin feedback mbi pritshmëritë e bizneseve: a e shohin ata me interes këtë reformë, a kanë ndonjë shqetësim (p.sh. për ndonjë kosto të paparashikuar mbi ta), dhe si mund të maksimizohet përfitimi. Për shembull, bizneset mund të sugjerojnë që QKB të ofrojë udhëzime dygjuhëshe për aplikimet, ose të parashtrijnë ide për lehtësira të mëtejshme (si heqja e ndonjë procedure të tepërt). Këto mendime do të merren parasysh gjatë finalizimit të projektligjit dhe planeve zbatuese.

**Përfaqësues të profesionistëve ligjorë (noterët, avokatët):** Edhe pse reforma synon eliminimin e disa hapave burokratikë (ku tradicionalisht kanë qenë të përfshirë noterët), është e rëndësishme të dëgjohet Dhoma Kombëtare e Noterëve dhe ndoshta Dhoma e Avokatëve. Noterëve do t'u shpjegohet që reforma nuk synon t'ua minimizojë rolin aty ku vërtet nevojitet (p.sh. për transaksione pronësie apo çështje jashtë sferës së regjistrimit fillestar). Megjithatë, do të kërkohet input i tyre se si mund të organizohet procesi online pa cënuar sigurinë ligjore. Mund të diskutohen masa si identifikimi elektronik i largët nga noteri (p.sh. nëse ligji do lejojë që noteri të certifikojë identitetin e themeluesit me videokonferencë në vend të pranisë fizike – siç kanë bërë disa vende të BE). Për avokatët që merren me regjistrime biznesi, do të merret opinioni nëse do ketë nevojë për rregullime shtesë proceduriale apo në Kodin e Procedurave Administrative. Ky konsultim ndihmon të parandalohet kundërshtimi publik nga këto grupe dhe mundëson gjetjen e zgjidhjeve që balançojnë inovacionin me sigurinë juridike.

**Banka dhe institucione financiare:** Jo domosdoshmërisht grup primar, por vlen të pyeten disa banka (ose Shoqata e Bankave) sepse ato përdorin shumë ekstraktet e QKB (për hapje llogarish biznesi, verifikime KYC). Bankat do informohen që ekstraktet do jenë të disponueshme elektronikisht dhe me EUID, për të përgatitur sistemet e tyre. Feedback-u i tyre mund të jetë p.sh. kërkesa që ekstraktet elektronike të kenë elemente sigurie të verifikueshme publikisht (si QR code, etj.). Këto kërkesa do inkorporohen lehtësisht.

**Publiku i gjerë (konsultimi publik formal):** Sipas ligjit për njoftimin dhe konsultimin publik, drafti i projektligjit do të publikohet për komente nga kushdo i interesuar. Ky është një hap standard që do të respektohet. Mund të mos ketë interes të gjerë publik (pasi çështja është disi teknike), por çdo koment do të shqyrtohet dhe, nëse është i vlefshëm, do të reflektohet.

## Raporti i vlerësimit të ndikimit - Shtojca 2/a

**Tabela: Vlera aktuale neto në total (VAN) - kostot dhe përfitimet me vlerë monetare të përcaktuar në milionë lekë e zbritur për 10 vjet (Vlera aktuale e kostos dhe vlera aktuale e përfitimit); krahasuar me status quo-në.**

Në analizën e mëposhtme janë marrë në konsideratë vetëm përfitimet për arsye se kostot janë jo vetëm të papërcaktueshme me besueshmëri, por edhe sepse vlera e tyre është jo e rëndësishme krahasimisht me përfitimet. Vlerat janë vendosur nga vlerësime empirike por edhe duke marrë parasysh vlerësimet e Komisionit Europian.

**Shifrat në tabelë janë të shprehura në milionë (000 000) Lekë.**

|                                                           | Viti 1 | Viti 2 | Viti 3 | Viti 4 | Viti 5 | Viti 6 | Viti 7 | Viti 8 | Viti 9 | Viti 10 |
|-----------------------------------------------------------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|---------|
| <b>Faktori zbritës</b>                                    | 1.00   | 0.95   | 0.91   | 0.87   | 0.82   | 0.79   | 0.75   | 0.71   | 0.68   | 0.65    |
| Kosto për buxhetin - një herë                             |        |        |        |        |        |        |        |        |        |         |
| Kosto për buxhetin - në vazhdimësi                        |        |        |        |        |        |        |        |        |        |         |
| Kosto për bizneset - një herë                             |        |        |        |        |        |        |        |        |        |         |
| Kosto për bizneset - në vazhdimësi                        |        |        |        |        |        |        |        |        |        |         |
| Kosto për grupet e tjera - një herë                       |        |        |        |        |        |        |        |        |        |         |
| Kosto për grupet e tjera - në vazhdimësi                  |        |        |        |        |        |        |        |        |        |         |
| <b>Kosto në total</b>                                     |        |        |        |        |        |        |        |        |        |         |
| <b>Kosto e zbritur</b> = Kosto në total x Faktori zbritës |        |        |        |        |        |        |        |        |        |         |
| Përfitimet për buxhetin – një herë                        |        |        |        |        |        |        |        |        |        |         |
| Përfitimet për buxhetin – në vazhdimësi                   | 472    | 472    | 472    | 472    | 472    | 472    | 472    | 472    | 472    | 472     |

|                                                                                                                  |       |       |        |        |        |        |     |        |        |       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|-------|--------|--------|--------|--------|-----|--------|--------|-------|
| Përfitimet për grupet e tjera – një herë                                                                         |       |       |        |        |        |        |     |        |        |       |
| Përfitimet për grupet e tjera – në vazhdimësi                                                                    |       |       |        |        |        |        |     |        |        |       |
| Përfitimet për biznesin – një herë                                                                               |       |       |        |        |        |        |     |        |        |       |
| Përfitimet për biznesin – në vazhdimësi                                                                          |       |       |        |        |        |        |     |        |        |       |
| <b>Përfitimet totale</b>                                                                                         | 472   | 472   | 472    | 472    | 472    | 472    | 472 | 472    | 472    | 472   |
| <b>Përfitimi i zbritur</b> = Përfitimi në total x faktori zbritës                                                | 472   | 448.4 | 429.52 | 410.64 | 387.04 | 372.88 | 354 | 335.12 | 320.96 | 306.8 |
| <b>Vlera prezente aktuale e përfitimit në total</b>                                                              | 3,837 |       |        |        |        |        |     |        |        |       |
| <b>Vlera prezente aktuale e kostos në total</b>                                                                  |       |       |        |        |        |        |     |        |        |       |
| <b>Vlera Prezente Neto Aktuale (VAN)</b> = Vlera aktuale e përfitimit në total – Vlera aktuale e kostos në total | 3,837 |       |        |        |        |        |     |        |        |       |

## Raporti i vlerësimit të ndikimit - Shtojca 2/b

*Tabelë: Vlera aktuale neto në total e çdo opsioni*

| Opsioni   | Vlera aktuale në milionë lekë |           | Vlera aktuale neto në milionë lekë |
|-----------|-------------------------------|-----------|------------------------------------|
|           | Kosto                         | Përfitimi |                                    |
| Opsioni 1 | -                             | 3,837     | 3,837                              |
| Opsioni 2 | 0                             | 0         | 0                                  |
| Opsioni 3 |                               |           |                                    |

**MINISTËR**

**BLENDI GONXHJA**